
Έγγραφο συνόδου

A9-0360/2023

14.11.2023

ΕΚΘΕΣΗ

σχετικά με τη μείωση των ανισοτήτων και την προώθηση της κοινωνικής ένταξης σε περιόδους κρίσης για τα παιδιά και τις οικογένειές τους (2023/2066(INI))

Επιτροπή Απασχόλησης και Κοινωνικών Υποθέσεων

Εισηγήτρια: Sandra Pereira

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

	Σελίδα
ΠΡΟΤΑΣΗ ΨΗΦΙΣΜΑΤΟΣ ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟΥ.....	3
ΑΙΤΙΟΛΟΓΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ.....	29
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ: ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΟΝΤΟΤΗΤΩΝ Ή ΠΡΟΣΩΠΩΝ ΠΟΥ ΚΑΤΕΘΕΣΑΝ ΤΙΣ ΑΠΟΨΕΙΣ ΤΟΥΣ ΣΤΗΝ ΕΙΣΗΓΗΤΡΙΑ.....	32
ΓΝΩΜΟΔΟΤΗΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ ΤΩΝ ΓΥΝΑΙΚΩΝ ΚΑΙ ΙΣΟΤΗΤΑΣ ΤΩΝ ΦΥΛΩΝ	33
ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΗΝ ΕΓΚΡΙΣΗ ΣΤΗΝ ΑΡΜΟΔΙΑ ΕΠΙ ΤΗΣ ΟΥΣΙΑΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗ.....	47
ΤΕΛΙΚΗ ΨΗΦΟΦΟΡΙΑ ΜΕ ΟΝΟΜΑΣΤΙΚΗ ΚΛΗΣΗ ΣΤΗΝ ΑΡΜΟΔΙΑ ΕΠΙ ΤΗΣ ΟΥΣΙΑΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗ.....	48

ΠΡΟΤΑΣΗ ΨΗΦΙΣΜΑΤΟΣ ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟΥ

σχετικά με τη μείωση των ανισοτήτων και την προώθηση της κοινωνικής ένταξης σε περιόδους κρίσης για τα παιδιά και τις οικογένειές τους (2023/2066(INI))

Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο,

- έχοντας υπόψη τον Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, και συγκεκριμένα τα άρθρα 14, 24, 32 και 33,
- έχοντας υπόψη τον Ευρωπαϊκό Πυλώνα Ευρωπαϊκών Δικαιωμάτων (ΕΠΚΔ) και το σχέδιο δράσης του¹, με τους πρωταρχικούς στόχους του για το 2030 και τον κοινωνικό πίνακα αποτελεσμάτων της ΕΕ,
- έχοντας υπόψη τη δήλωση του Πόρτο, της 8ης Μαΐου 2021, και τις ανανεωμένες δεσμεύσεις στο Κοινωνικό Φόρουμ του Πόρτο του 2023,
- έχοντας υπόψη τους Στόχους Βιώσιμης Ανάπτυξης της Ατζέντας του 2030 για τη Βιώσιμη Ανάπτυξη που εγκρίθηκε στη Νέα Υόρκη τον Σεπτέμβριο του 2015,
- έχοντας υπόψη τη Σύμβαση των Ηνωμένων Εθνών για τα Δικαιώματα του Παιδιού (UNCRC), που εγκρίθηκε στη Νέα Υόρκη στις 20 Νοεμβρίου 1989,
- έχοντας υπόψη το Σύμφωνο των Ηνωμένων Εθνών για τα οικονομικά, κοινωνικά και πολιτιστικά δικαιώματα, που εγκρίθηκε στη Νέα Υόρκη στις 16 Δεκεμβρίου 1966,
- έχοντας υπόψη τον Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Χάρτη που εγκρίθηκε στο Τορίνο το 1961,
- έχοντας υπόψη τη Σύμβαση των Ηνωμένων Εθνών για τα Δικαιώματα των Ατόμων με Αναπηρία, που εγκρίθηκε στη Νέα Υόρκη στις 13 Δεκεμβρίου 2006,
- έχοντας υπόψη το ψήφισμα των Ηνωμένων Εθνών, της 18ης Δεκεμβρίου 2019, για τα δικαιώματα του παιδιού,
- έχοντας υπόψη την οδηγία (ΕΕ) 2019/1158 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 20ής Ιουνίου 2019, σχετικά με την ισορροπία μεταξύ επαγγελματικής και ιδιωτικής ζωής για τους γονείς και τους φροντιστές²,
- έχοντας υπόψη τη σύσταση (ΕΕ) 2013/112 της Επιτροπής, της 20ής Φεβρουαρίου 2013, με τίτλο «Επένδυση στα παιδιά: Σπάζοντας τον κύκλο της μειονεξίας»³,

---

¹ COM(2021)0102.

² ΕΕ L 188 της 12.7.2019, σ. 79.

³ ΕΕ L 59 της 2.3.2013, σ. 5.

- έχοντας υπόψη τη σύσταση του Συμβουλίου, της 22ας Μαΐου 2019, σχετικά με συστήματα προσχολικής εκπαίδευσης και φροντίδας υψηλής ποιότητας⁴,
- έχοντας υπόψη την ανακοίνωση της Επιτροπής, της 7ης Σεπτεμβρίου 2022, σχετικά με την ευρωπαϊκή στρατηγική για τη φροντίδα (COM/2022/0440), τη σύσταση του Συμβουλίου, της 8ης Δεκεμβρίου 2022 σχετικά με την προσχολική εκπαίδευση και φροντίδα: οι στόχοι της Βαρκελώνης για το 2030⁵ και τη σύσταση του Συμβουλίου, της 8ης Δεκεμβρίου 2022, σχετικά με την πρόσβαση σε οικονομικά προσιτή και υψηλής ποιότητας μακροχρόνια φροντίδα⁶,
- έχοντας υπόψη την έκθεση του ερευνητικού κέντρου της UNICEF, του 2014, με τίτλο «Children of the Recession: The impact of the economic crisis on child well-being in rich countries» (Παιδιά της ύφεσης: ο αντίκτυπος της οικονομικής κρίσης στην ευημερία των παιδιών στις πλούσιες χώρες),
- έχοντας υπόψη το ψήφισμά του της 24ης Νοεμβρίου 2015 σχετικά με τη μείωση των ανισοτήτων με ειδική εστίαση στην παιδική φτώχεια⁷,
- έχοντας υπόψη το ψήφισμα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, της 21ης Ιανουαρίου 2021, σχετικά με την πρόσβαση σε αξιοπρεπή και οικονομικά προσιτή στέγαση για όλους⁸,
- έχοντας υπόψη το ψήφισμα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, της 29ης Απριλίου 2021, σχετικά με την ευρωπαϊκή εγγύηση για τα παιδιά⁹,
- έχοντας υπόψη το ψήφισμά του της 7ης Απριλίου 2022 σχετικά με την ενωσιακή προστασία για παιδιά και νέους που αναγκάζονται να εγκαταλείψουν την Ουκρανία λόγω του πολέμου¹⁰,
- έχοντας υπόψη το ψήφισμά του της 5ης Ιουλίου 2022 με τίτλο «Προς μια κοινή ευρωπαϊκή δράση στον τομέα της φροντίδας»¹¹,
- έχοντας υπόψη το ψήφισμά του της 5ης Οκτωβρίου 2022 σχετικά με την απάντηση της ΕΕ στην αύξηση των τιμών ενέργειας στην Ευρώπη¹²,
- έχοντας υπόψη το σημείωμα του Eurydice, του 2019, με τίτλο «Key data on early childhood education and care in Europe» (Βασικά δεδομένα για την προσχολική εκπαίδευση και φροντίδα στην Ευρώπη),
- έχοντας υπόψη την έκθεση της UNICEF, του 2020, με τίτλο «Innocenti Report Card 16 – Worlds of Influence – Understanding what shapes child well-being in rich countries»

⁴ EE C 189 της 5.6.2019, σ. 4.

⁵ EE C 484 της 20.12.2022, σ. 1.

⁶ EE C 476 της 15.12.2022, σ. 1.

⁷ EE C 366 της 27.10.2017, σ. 19.

⁸ EE C 456 της 10.11.2021, σ. 145.

⁹ EE C 506 της 15.12.2021, σ. 94.

¹⁰ EE C 434 της 15.11.2022, σ. 50.

¹¹ EE C 47 της 7.2.2023, σ. 30.

¹² EE C 132 της 14.4.2023, σ. 65.

(Έκθεση Innocenti 16 – Επιδραστικοί κόσμοι – Κατανόηση των στοιχείων που προσδιορίζουν την ευημερία των παιδιών στις πλούσιες χώρες),

- έχοντας υπόψη την ετήσια έκθεση της UNICEF, του 2021, με τίτλο «Protecting child rights in a time of crises» (Προστασία των δικαιωμάτων του παιδιού σε καιρούς κρίσεων),
- έχοντας υπόψη την ετήσια έκθεση της UNICEF, του 2021, με τίτλο «Where do rich countries stand on child?» (Πού βρίσκονται οι πλούσιες χώρες στον τομέα της παιδικής μέριμνας;),
- έχοντας υπόψη την ανακοίνωση της Επιτροπής, της 24ης Μαρτίου 2021, με τίτλο «Στρατηγική της ΕΕ για τα δικαιώματα του παιδιού» (COM(2021)0142),
- έχοντας υπόψη την τελική έκθεση της Επιτροπής, του Μαρτίου 2020, με τίτλο «Μελέτη σκοπιμότητας για μια Εγγύηση για τα Παιδιά»,
- έχοντας υπόψη τη σύσταση (ΕΕ) 2021/1004 του Συμβουλίου, της 14ης Ιουνίου 2021, για τη θέσπιση Ευρωπαϊκής Εγγύησης για τα Παιδιά¹³,
- έχοντας υπόψη την ανακοίνωση της Επιτροπής, της 7ης Ιουνίου 2023, σχετικά με μια ολοκληρωμένη προσέγγιση της ψυχικής υγείας (COM(2023)0298),
- έχοντας υπόψη την ανακοίνωση της Επιτροπής, της 5ης Μαρτίου 2020, με τίτλο «Μια Ένωση ισότητας: στρατηγική για την ισότητα των φύλων 2020-2025» (COM(2020)0152),
- έχοντας υπόψη την ανακοίνωση της Επιτροπής, της 7ης Οκτωβρίου 2020, με τίτλο «Μια Ένωση ισότητας: το στρατηγικό πλαίσιο της ΕΕ για την ισότητα, την ένταξη και τη συμμετοχή των Ρομά (COM(2020)0620),
- έχοντας υπόψη την ανακοίνωση της Επιτροπής, της 3ης Μαρτίου 2021, με τίτλο «Ένωση ισότητας: στρατηγική για τα δικαιώματα των ατόμων με αναπηρία 2021-2030» (COM(2021)0101),
- έχοντας υπόψη τη σύσταση του Συμβουλίου, της 30ής Ιανουαρίου 2023, σχετικά με το επαρκές ελάχιστο εισόδημα που διασφαλίζει την ενεργό ένταξη¹⁴,
- έχοντας υπόψη την έκθεση της Eurochild (2022) με τίτλο «(In)visible children – Eurochild 2022 report on children in need across Europe» [(Α)όρατα παιδιά – Έκθεση της Eurochild 2022 σχετικά με τα παιδιά που έχουν ανάγκη σε ολόκληρη την Ευρώπη],
- έχοντας υπόψη την έκθεση της Save the Children, του 2023, με τίτλο «Guaranteeing Children’s Future – How COVID-19, cost-of-living and climate crises affect children in poverty and what governments in Europe need to do» (Διασφαλίζοντας το μέλλον των παιδιών – Πώς η νόσος COVID-19, το κόστος ζωής και οι κλιματικές κρίσεις επηρεάζουν τα παιδιά σε κατάσταση φτώχειας και τι πρέπει να κάνουν οι κυβερνήσεις στην Ευρώπη),

¹³ ΕΕ L 223 της 22.6.2021, σ. 14.

¹⁴ ΕΕ C 41 της 3.2.2023, σ. 1.

- έχοντας υπόψη την έκθεση της Διεθνούς Οργάνωσης Εργασίας (ΔΟΕ) και της UNICEF, του 2021, με τίτλο «Child Labour: Global estimates 2020, trends and the road forward» (Παιδική φτώχεια: συνολικές εκτιμήσεις για το 2020, τάσεις και πορεία προς τα εμπρός),
  - έχοντας υπόψη την έκθεση ΔΟΕ – UNICEF, του 2023, με τίτλο «More than a billion reasons: The urgent need to build universal social protection for children» (Περισσότεροι από ένα δισεκατομμύριο λόγοι: η επείγουσα ανάγκη οικοδόμησης καθολικής κοινωνικής προστασίας για τα παιδιά),
  - έχοντας υπόψη την ανακοίνωση της Επιτροπής, της 11ης Μαΐου 2022, με τίτλο «Μια ψηφιακή δεκαετία για τα παιδιά και τις νέες/τους νέους: η νέα ευρωπαϊκή στρατηγική για ένα καλύτερο διαδίκτυο για τα παιδιά» (COM(2022)0212),
  - έχοντας υπόψη το άρθρο 54 του Κανονισμού του,
  - έχοντας υπόψη τη γνωμοδότηση της Επιτροπής Δικαιωμάτων των Γυναικών και Ισότητας των Φύλων,
  - έχοντας υπόψη την έκθεση της Επιτροπής Απασχόλησης και Κοινωνικών Υποθέσεων (A9-0360/2023),
- A. λαμβάνοντας υπόψη ότι η ποιότητα του περιβάλλοντος στο οποίο γεννιούνται τα παιδιά και των χώρων διαβίωσής τους έχει καθοριστικό αντίκτυπο στην ποιότητα της ζωής τους, στις ίσες ευκαιρίες τους να μεγαλώνουν υγιώς, στη συνολική τους ανάπτυξη και στην αξιοποίηση των δυνατοτήτων τους· λαμβάνοντας υπόψη την εκστρατεία της UNICEF για τις πρώτες 1 000 ημέρες, σύμφωνα με την οποία ο εγκέφαλος ενός παιδιού αναπτύσσεται με πρωτοφανή ρυθμό τα πρώτα χρόνια της ζωής του, γεγονός που αποτελεί μια μοναδική ευκαιρία για τη σωματική, ψυχική, γνωστική, κοινωνική και συναισθηματική ανάπτυξη του παιδιού· λαμβάνοντας υπόψη ότι κάθε παιδί είναι μοναδικό και θα πρέπει να αντιμετωπίζεται με σεβασμό στις ιδιαιτερότητες, στον ρυθμό ανάπτυξης, στους τομείς ενδιαφέροντος και στις ανάγκες του· λαμβάνοντας υπόψη ότι το υπέρτατο συμφέρον του παιδιού θα πρέπει να αποτελεί την κατευθυντήρια αρχή για όλες τις ενέργειες που επηρεάζουν τα παιδιά, όπως ορίζεται στη UNCRC·
- B. λαμβάνοντας υπόψη ότι η έκθεση ενός παιδιού σε κακοποίηση και παραμέληση επηρεάζει αρνητικά την ανάπτυξή του· λαμβάνοντας υπόψη ότι οι ανισότητες που δημιουργούνται σε πολύ μικρή ηλικία επηρεάζουν αρνητικά τις ευκαιρίες, την ευημερία και την υγεία των παιδιών· λαμβάνοντας υπόψη ότι οι ανισότητες αυτές μπορεί να έχουν δια βίου επιπτώσεις στην ενήλικη ζωή τους και μπορούν να τα εμποδίσουν να αξιοποιήσουν πλήρως τις δυνατότητές τους· λαμβάνοντας υπόψη ότι η πρόληψη των ανισοτήτων είναι η καλύτερη πολιτική για τη μακροπρόθεσμη μείωση των ανισοτήτων·
- Γ. λαμβάνοντας υπόψη ότι η έλλειψη προσβάσιμων ποιοτικών, παιδοκεντρικών υπηρεσιών και υποστήριξης στις οικογένειες αυξάνει τον κίνδυνο παιδικής φτώχειας και κοινωνικού αποκλεισμού· λαμβάνοντας υπόψη ότι οι οικογένειες βιώνουν πολλαπλές και αλληλεξαρτώμενες προκλήσεις τις οποίες καμία υπηρεσία ή οργάνωση δεν μπορεί να επιλύσει, γεγονός που απαιτεί τη συνέχεια των υπηρεσιών και κατάλληλο διυπηρεσιακό συντονισμό για την προετοιμασία και τη διευκόλυνση των μεταβάσεων που αντιμετωπίζουν τα παιδιά·

- Δ. λαμβάνοντας υπόψη ότι, το 2022, περισσότερα από 19 995 εκατομμύρια παιδιά (24,7 %, ή ένα στα τέσσερα παιδιά) διέτρεχαν κίνδυνο φτώχειας και κοινωνικού αποκλεισμού στην ΕΕ· λαμβάνοντας υπόψη ότι, παρά ορισμένες διαφορές, κανένα κράτος μέλος δεν είναι απαλλαγμένο από την παιδική φτώχεια και τον κοινωνικό αποκλεισμό· λαμβάνοντας υπόψη ότι σε ορισμένα κράτη μέλη ο κίνδυνος αυτός υπερβαίνει το 30 %· λαμβάνοντας υπόψη ότι πρόσφατα στοιχεία δείχνουν αύξηση αυτού του δείκτη την τελευταία τετραετία· λαμβάνοντας υπόψη ότι πρόσφατα, το 2022, οι φιλανθρωπικές οργανώσεις κατέγραψαν αύξηση των αιτήσεων για στήριξη από κοινωνικές υπηρεσίες¹⁵.
- Ε. λαμβάνοντας υπόψη ότι, το 2022, το ποσοστό των παιδιών (ηλικίας κάτω των 18 ετών) στην ΕΕ που αντιμετώπιζαν κίνδυνο φτώχειας ή κοινωνικού αποκλεισμού ήταν υψηλότερο από εκείνο των ενηλίκων, το οποίο ανήλθε στο 21,6 %· λαμβάνοντας υπόψη ότι τα παιδιά αντιμετώπιζαν μεγαλύτερο κίνδυνο φτώχειας ή κοινωνικού αποκλεισμού από ό,τι οι ενήλικες σε 18 από τα 27 κράτη μέλη της ΕΕ το 2022· λαμβάνοντας υπόψη ότι περισσότερο από το ένα πέμπτο (22,4 %) του πληθυσμού της ΕΕ που ζούσε σε νοικοκυριά με συντηρούμενα τέκνα βρισκόταν σε κίνδυνο φτώχειας ή κοινωνικού αποκλεισμού το 2022· λαμβάνοντας υπόψη ότι το 2022 το 61,9 % των παιδιών των οποίων το επίπεδο εκπαίδευσης των γονέων ήταν χαμηλό αντιμετώπιζαν κίνδυνο φτώχειας και κοινωνικού αποκλεισμού, σε σύγκριση με το 10,2 % των παιδιών των οποίων το επίπεδο εκπαίδευσης των γονέων ήταν υψηλό¹⁶.
- ΣΤ. λαμβάνοντας υπόψη ότι η παιδική φτώχεια είναι ένα πολυδιάστατο φαινόμενο που απορρέει από τη φτώχεια των νοικοκυριών και ότι, συνεπώς, οι χαμηλού εισοδήματος και χαμηλότερης μόρφωσης οικογένειες, οι μονογονεϊκές – που αποτελούνται ως επί το πλείστον από γυναίκες και τα παιδιά τους – οι πολύτεκνες μειονεκτούσες οικογένειες, οι οικογένειες που ζουν σε μειονεκτούσες περιοχές, οι οικογένειες από διάφορες εθνικές μειονότητες και οι οικογένειες με παιδιά ή γονείς με αναπηρία αντιμετωπίζουν μεγαλύτερο κίνδυνο φτώχειας και κοινωνικού αποκλεισμού και έχουν υψηλότερη πιθανότητα διαγενεακής μετάδοσης της φτώχειας· λαμβάνοντας υπόψη ότι η ανακατανομή του πλούτου (μέσω μισθών και κοινωνικών μεταβιβάσεων) έχει καθοριστικό αντίκτυπο στην κοινωνική ανισότητα, στον κίνδυνο φτώχειας και κοινωνικού αποκλεισμού και, κατά συνέπεια, στον κίνδυνο παιδικής φτώχειας· λαμβάνοντας υπόψη ότι το φαινόμενο αυτό απαιτεί πολυδιάστατη απάντηση προκειμένου να μην αλληλοενισχύονται οι ανισότητες, με ένα συνδυασμό καθολικών και στοχευμένων μέτρων· λαμβάνοντας υπόψη ότι τα μέτρα περιλαμβάνουν κατ' ανάγκη τη δημιουργία θέσεων εργασίας και θα πρέπει να διασφαλίζουν την ποιότητα και τη σταθερότητα της απασχόλησης και να εγγυώνται και να ενισχύουν τα κοινωνικά δικαιώματα, τα μέτρα κατά των διακρίσεων και τα οικογενειακά επιδόματα και τα επιδόματα τέκνων· λαμβάνοντας υπόψη ότι τα εθνικά επιδόματα τέκνων αποτελούν ουσιαστικό μέτρο για τη συνδρομή των οικογενειών που έχουν ανάγκη και για τη διασφάλιση καθολικής πρόσβασης σε ποιοτικές και οικονομικά προσιτές δημόσιες υπηρεσίες·
- Ζ. λαμβάνοντας υπόψη ότι, το 2022, το 16,8 % του πληθυσμού της ΕΕ ζούσε σε υπερπλήρη νοικοκυριά και το 9,3 % του πληθυσμού δεν ήταν σε θέση να διατηρήσει

¹⁵ Eurodiaconia και Caritas Europa, [Survey on energy poverty/cost-of-living crisis](#), 2022.

¹⁶ Eurostat, «[1 in 4 children in the EU at risk of poverty or social exclusion](#)» (1 στα 4 παιδιά στην ΕΕ διατρέχουν κίνδυνο φτώχειας ή κοινωνικού αποκλεισμού), 28 Οκτωβρίου 2021.

επαρκώς ζεστό το σπίτι του· λαμβάνοντας υπόψη ότι το 8,3 % του πληθυσμού της ΕΕ δαπάνησε το 40 % ή περισσότερο του διαθέσιμου οικογενειακού εισοδήματός του για στέγαση·

- H. λαμβάνοντας υπόψη ότι, το 2022, το 56 % των ατόμων που ζούσαν σε μονογονεϊκά νοικοκυριά με συντηρούμενα τέκνα στην ΕΕ δεν ήταν σε θέση να ανταποκριθούν σε απροσδόκητα οικονομικά έξοδα· λαμβάνοντας υπόψη ότι, το 2020, οι μονογονεϊκές οικογένειες, ιδίως οι οικογένειες με επικεφαλής μόνες μητέρες, διέτρεχαν μεγαλύτερο κίνδυνο φτώχειας και κοινωνικού αποκλεισμού (42,1 % σε σύγκριση με 29,6 % σε οικογενειακές μονάδες με δύο ενήλικες και τρία ή περισσότερα παιδιά¹⁷)· λαμβάνοντας υπόψη ότι αυτό σχετίζεται με την αύξηση της γυναικείας φτώχειας, με την υπερεκπροσώπηση των γυναικών σε επισφαλείς και χαμηλά αμειβόμενες θέσεις απασχόλησης και στη μερική απασχόληση, με το γεγονός ότι επιφορτίζονται με μεγάλες ευθύνες φροντίδας, καθώς και με το μισθολογικό χάσμα μεταξύ ανδρών και γυναικών· λαμβάνοντας υπόψη ότι η διαφορά στο ποσοστό απασχόλησης ανδρών και γυναικών χωρίς παιδιά ανέρχεται στο 1 %· λαμβάνοντας υπόψη ότι, για όσους έχουν παιδιά κάτω των έξι ετών, το ποσοστό ανέρχεται σε 21 % και αυξάνεται στο 37 % για όσους έχουν τρία παιδιά¹⁸·
- Θ. λαμβάνοντας υπόψη ότι τα παιδιά που μεγαλώνουν σε συνθήκες φτώχειας και κοινωνικού αποκλεισμού δυσκολεύονται περισσότερο να επιτύχουν στο σχολείο, να παραμείνουν υγιή και να αξιοποιήσουν πλήρως τις δυνατότητές τους σε μεταγενέστερη φάση της ζωής τους· λαμβάνοντας υπόψη ότι οι κοινωνικές επενδύσεις στα πρώτα χρόνια της ζωής των παιδιών αποφέρουν σημαντικά κοινωνικοοικονομικά οφέλη, συμβάλλουν στη διάρρηξη του κύκλου της διαγενεακής φτώχειας και, συνεπώς, δεν θα πρέπει να θεωρούνται κόστος· λαμβάνοντας υπόψη ότι ο οικονομικός αντίκτυπος της παιδικής φτώχειας και των κοινωνικών και οικονομικών μειονεκτημάτων, καθώς και οι επιπτώσεις τους στους εργαζόμενους ενήλικες, εκτιμάται στο 3,4 % του ακαθάριστου εγχώριου προϊόντος των χωρών της ΕΕ ετησίως·
- I. λαμβάνοντας υπόψη ότι η φτώχεια και ο κοινωνικός αποκλεισμός συνδέονται με το καθεστώς μετανάστευσης, μειονότητας ή αναπηρίας των παιδιών και των γονέων τους· λαμβάνοντας υπόψη ότι τα παιδιά μετανάστες υπερεκπροσωπούνται στην ομάδα που αντιμετωπίζει κίνδυνο φτώχειας· λαμβάνοντας υπόψη ότι η μη κατοχή εγγράφων ιθαγένειας ή ταυτότητας δυσχεραίνει την πρόσβαση των ανιθαγενών παιδιών σε ορισμένα από τα πιο θεμελιώδη δικαιώματα, όπως η καταχώριση της γέννησης, η εκπαίδευση, η υγειονομική περίθαλψη, η κοινωνική ασφάλιση και η στέγαση, και τα εκθέτει σε μεγαλύτερους κινδύνους κακοποίησης και εκμετάλλευσης· λαμβάνοντας υπόψη ότι, τον Απρίλιο του 2023, ως συνέπεια της ρωσικής εισβολής, σχεδόν 4 εκατομμύρια πολίτες τρίτων χωρών εγκατέλειψαν την Ουκρανία και μετέβησαν σε κάποιο κράτος μέλος της ΕΕ·
- ΙΑ. λαμβάνοντας υπόψη ότι σχεδόν το 83 % των παιδιών Ρομά¹⁹ στην ΕΕ ζουν σε νοικοκυριό που διατρέχει κίνδυνο φτώχειας· λαμβάνοντας υπόψη ότι, το 2021, ένα στα

¹⁷ Eurostat, «[1 in 4 children in the EU at risk of poverty or social exclusion](#)» (1 στα 4 παιδιά στην ΕΕ διατρέχουν κίνδυνο φτώχειας ή κοινωνικού αποκλεισμού), 28 Οκτωβρίου 2021.

¹⁸ Ευρωπαϊκό Ίδρυμα για τη Βελτίωση των Συνθηκών Διαβίωσης και Εργασίας (Eurofound), «Living and Working Conditions in Europe 2021» (Διαβίωση και εργασία στην Ευρώπη 2021), σ. 73.

¹⁹ Σύμφωνα με το [στρατηγικό πλαίσιο της ΕΕ για τους Ρομά 2020-2030](#), ο όρος Ρομά είναι γενικός και

πέντε παιδιά Ρομά ζούσε σε νοικοκυριό χωρίς νερό βρύσης εσωτερικού χώρου· λαμβάνοντας υπόψη ότι το ποσοστό των παιδιών Ρομά που βιώνουν σοβαρή υλική στέρηση υπερβαίνει κατά πολύ το ποσοστό των ευάλωτων παιδιών στον γενικό πληθυσμό· λαμβάνοντας υπόψη ότι, το 2022, έξι στα 10 παιδιά Ρομά δεν είχαν πρόσβαση σε ποιοτικές υπηρεσίες προσχολικής ηλικίας και τέσσερις στις 10 οικογένειες Ρομά με παιδιά κάτω των 6 ετών δεν λάμβαναν κανενός είδους επιδότηση ή παρόμοια στήριξη·

- ΙΒ. λαμβάνοντας υπόψη ότι οι συνέπειες της πανδημίας COVID-19, το αυξανόμενο κόστος διαβίωσης και ο πόλεμος στην Ουκρανία έχουν επιδεινώσει την οικονομική και κοινωνική ευπάθεια των παιδιών και των οικογενειών τους, ιδίως των νοικοκυριών μέσου και χαμηλού εισοδήματος, τα οποία έχουν πληγεί περισσότερο από την πανδημία και τις προηγούμενες κρίσεις· λαμβάνοντας υπόψη ότι η τρέχουσα παγκόσμια κοινωνική και οικονομική αστάθεια, καθώς και οι κίνδυνοι που δημιουργούνται από την κλιματική αλλαγή, αυξάνουν την πιθανότητα νέων κρίσεων· λαμβάνοντας υπόψη ότι οι αντικυκλικές αντιδράσεις στις πρόσφατες κρίσεις έχουν αποδειχθεί πιο αποτελεσματικές για την αντιμετώπιση της φτώχειας και του κοινωνικού αποκλεισμού από τα μέτρα δημοσιονομικής εξυγίανσης που βασίζονται στη λιτότητα και τις περικοπές δαπανών που προτάθηκαν κατά την κρίση της περιόδου 2008-2013·
- ΙΓ. λαμβάνοντας υπόψη ότι η πανδημία COVID-19 έχει επιδεινώσει τις δυσκολίες που αντιμετωπίζουν τα παιδιά, λόγω της διατάραξης της καθημερινής ζωής και των κοινωνικών επαφών, του κλεισίματος των σχολείων, της μειωμένης ικανότητας παροχής προστασίας από την ενδοοικογενειακή βία, την κακοποίηση και την παραμέληση κατά τη διάρκεια του περιορισμού της κυκλοφορίας και της διακοπής των βασικών κοινωνικών υπηρεσιών· λαμβάνοντας υπόψη ότι οι δυσκολίες αυτές επηρέασαν περισσότερα παιδιά σε ευάλωτη κατάσταση, τα οποία δεν διέθεταν τον εξοπλισμό, τη διαδικτυακή κάλυψη ή ακόμη και την ηλεκτρική ενέργεια για διαδικτυακή διδασκαλία και ενδέχεται να έχασαν το ένα ζεστό γεύμα τους ή την πρόσβασή τους στη θέρμανση·
- ΙΔ. λαμβάνοντας υπόψη ότι το σχέδιο δράσης για τον ΕΠΚΔ, που εγκρίθηκε το 2021, αποσκοπεί στη μείωση του αριθμού των παιδιών που διατρέχουν κίνδυνο φτώχειας και κοινωνικού αποκλεισμού κατά τουλάχιστον 5 εκατομμύρια έως το 2030· λαμβάνοντας υπόψη ότι τα κράτη μέλη έχουν θέσει εθνικούς στόχους για τη μείωση της φτώχειας· λαμβάνοντας υπόψη ότι η επίτευξη αυτού του στόχου θα σήμαινε ότι περίπου 15 εκατομμύρια παιδιά στην ΕΕ θα εξακολουθούσαν να διατρέχουν κίνδυνο φτώχειας και κοινωνικού αποκλεισμού κατά τη συγκεκριμένη στιγμή· λαμβάνοντας υπόψη ότι, χωρίς τα κατάλληλα μέτρα, ο αριθμός αυτός προβλέπεται να αυξηθεί περαιτέρω με την εμφάνιση νέων σύνθετων και αλληλένδετων κοινωνικών κρίσεων·
- ΙΕ. λαμβάνοντας υπόψη ότι η εξάλειψη της παιδικής φτώχειας αποτελεί ένα απαραίτητο πρώτο βήμα για την οικοδόμηση μιας δίκαιης, ισότιμης και κοινωνικής Ευρώπης για τις

περιλαμβάνει ευρύ φάσμα διαφορετικών ατόμων καταγωγής Ρομανί, όπως: οι Ρομά, οι Σίντι, οι Καλέ, οι Αθίγγανοι και οι Μπογιάν/Ρουντάρι. Περιλαμβάνει επίσης ομάδες όπως οι Ασκάλι, οι Αιγύπτιοι, οι Γιενίς, οι Ντομ, οι Λομ, οι Ρομ και οι Αμπντάλ, καθώς και πλανόδιους πληθυσμούς, συμπεριλαμβανομένης της εθνοτικής ομάδας Travellers, ή πληθυσμούς που χαρακτηρίζονται με τον διοικητικό όρο «Gens du voyage», και τους πληθυσμούς που αυτοπροσδιορίζονται ως Τσιγγάνοι ή Γύφτοι, χωρίς να αρνούνται τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά των συγκεκριμένων ομάδων· Ο ορισμός αυτός θα πρέπει να λαμβάνεται υπόψη σε ολόκληρη την έκθεση.

σημερινές και τις μελλοντικές γενιές· λαμβάνοντας υπόψη ότι η κοινωνικοοικονομική θέση δεν θα πρέπει ποτέ να αποτελεί εμπόδιο στην πρόσβαση των παιδιών σε βασικές υπηρεσίες· λαμβάνοντας υπόψη ότι απαιτείται αυξημένη υποστήριξη προκειμένου να διασφαλιστεί ότι τα παιδιά και οι οικογένειες έχουν πρόσβαση σε βασικές υπηρεσίες·

- ΙΣΤ. λαμβάνοντας υπόψη ότι η χρηματοδότηση της ΕΕ καθιστά δυνατή την πραγματοποίηση επενδύσεων σε εθνικό επίπεδο για την καταπολέμηση της παιδικής φτώχειας και την προώθηση της κοινωνικής ένταξης· λαμβάνοντας υπόψη ότι, εκτός από το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο + (ΕΚΤ+), άλλες πηγές μπορούν να χρησιμοποιηθούν άμεσα ή έμμεσα για τη χρηματοδότηση προγραμμάτων που έχουν αντίκτυπο στη ζωή των παιδιών και των οικογενειών τους με κάθε τρόπο·
- ΙΖ. λαμβάνοντας υπόψη ότι όλα τα παιδιά, οι γονείς, οι οικογένειες και οι φροντιστές θα πρέπει να προστατεύονται από διακρίσεις, όπως τις διακρίσεις λόγω φύλου, γλώσσας, σεξουαλικής ταυτότητας και/ή ταυτότητας φύλου, θρησκείας ή πεποιθήσεων, πολιτικών ή ιδεολογικών πεποιθήσεων, εθνικής, φυλετικής, εθνοτικής ή κοινωνικής καταγωγής, ιδιότητας μέλους εθνικής μειονότητας, κοινωνικής ή οικονομικής κατάστασης, αναπηρίας και άλλων ειδικών αναγκών, ηλικίας ή άλλης κατάστασης·
- ΙΗ. λαμβάνοντας υπόψη ότι οι οικογένειες παρουσιάζουν ολόένα και μεγαλύτερη ποικιλομορφία· λαμβάνοντας υπόψη ότι οι πολιτικές για την υποστήριξη του παιδιού και την οικογένεια δεν αντικατοπτρίζουν πάντα και δεν είναι επαρκώς προσαρμοσμένες στην οικογενειακή ποικιλομορφία και τις οικογενειακές ρυθμίσεις διαβίωσης (π.χ. οικογένειες με άγαμους γονείς, παιδιά χωρισμένων γονέων που ζουν σε δύο νοικοκυριά ή παιδιά που ζουν σε πολυμελή μεικτή οικογένεια, ανάδοχες οικογένειες και οικογένειες «ουράνιο τόξο»), σε βάρος του βιοτικού επιπέδου των οικογενειών, της πρόσβασης σε προγράμματα και παροχές κοινωνικής προστασίας και της ανθεκτικότητάς τους σε κρίσεις· λαμβάνοντας υπόψη ότι η ΕΕ και τα κράτη μέλη πρέπει να διασφαλίζουν τη νομική, οικονομική και κοινωνική προστασία των οικογενειών·
- ΙΘ. λαμβάνοντας υπόψη ότι, στις 14 Ιουνίου 2021, το Συμβούλιο ενέκρινε τη σύστασή του σχετικά με μια ευρωπαϊκή εγγύηση για τα παιδιά, προκειμένου να διασφαλιστεί ότι τα παιδιά που έχουν ανάγκη έχουν πρόσβαση σε βασικές υπηρεσίες, για παράδειγμα σε δωρεάν υπηρεσίες φροντίδας και εκπαίδευσης για την προσχολική ηλικία, σε δωρεάν εκπαίδευση (συμπεριλαμβανομένων πρόσθετων δραστηριοτήτων στα σχολεία και τουλάχιστον ενός υγιεινού γεύματος ανά σχολική ημέρα), σε δωρεάν υγειονομική περίθαλψη, υγιεινή διατροφή και επαρκή στέγαση· λαμβάνοντας υπόψη ότι το μέσο αυτό αποτελεί ευκαιρία για τη μείωση της φτώχειας και των ανισοτήτων και την προώθηση της κοινωνικής ένταξης των παιδιών· λαμβάνοντας υπόψη ότι η Ευρωπαϊκή Εγγύηση για τα Παιδιά όρισε ότι τα παιδιά σε ευάλωτη κατάσταση θα πρέπει να αποτελούν στόχους προτεραιότητας²⁰· λαμβάνοντας υπόψη ότι όλα τα κράτη μέλη,

²⁰ Η χρήση της έκφρασης «παιδιά σε ευάλωτη κατάσταση» ή «παιδιά από μειονεκτούντα περιβάλλοντα/νοικοκυριά» στην παρούσα έκθεση παραπέμπει στον ορισμό που κατοχυρώνεται στην εγγύηση για τα παιδιά, ο οποίος περιλαμβάνει τις ακόλουθες ομάδες: τα άστεγα παιδιά ή τα παιδιά που αντιμετωπίζουν σοβαρή στέρηση στέγης· τα παιδιά με αναπηρίες· τα παιδιά με προβλήματα ψυχικής υγείας· τα παιδιά που προέρχονται από οικογένειες μεταναστών ή έχουν μειονοτική εθνοτική καταγωγή, ιδίως τα παιδιά Ρομά· τα παιδιά που βρίσκονται σε δομές εναλλακτικής, ιδίως ιδρυματικής, φροντίδας· τα παιδιά σε επισφαλείς οικογενειακές καταστάσεις.

Στην παρούσα έκθεση, ο συγκεκριμένος ορισμός περιλαμβάνει επίσης τα παιδιά ΛΟΑΤΚΙ+.

προκειμένου να αποδείξουν την προσήλωσή τους σε μια ολοκληρωμένη πολιτική με στόχο τη διάρρηξη του φαύλου κύκλου της φτώχειας, υποχρεούνται να διαθέσουν κατάλληλο ποσό από τους πόρους του EKT+ για την υλοποίηση των εθνικών σχεδίων της εγγύησης για τα παιδιά· λαμβάνοντας υπόψη ότι, τον Οκτώβριο του 2023, τρία κράτη μέλη δεν είχαν ακόμη υποβάλει τα εθνικά τους σχέδια δράσης·

- K. θεωρεί ότι, σύμφωνα με τη UNCRC, στην οποία όλα τα κράτη μέλη είναι συμβαλλόμενα μέρη, όλα τα παιδιά θα πρέπει να έχουν το δικαίωμα στην εκπαίδευση, στις υπηρεσίες υγειονομικής περίθαλψης, στη στέγαση και στην προστασία, στη συμμετοχή σε αποφάσεις που τα επηρεάζουν, στην ψυχαγωγία και τον ελεύθερο χρόνο, σε ισορροπημένη διατροφή και στην απολαβή φροντίδας μέσα σε ένα οικογενειακό περιβάλλον·
- KA. λαμβάνοντας υπόψη ότι το Συμβούλιο ενέκρινε τη σύσταση για την αναθεώρηση των στόχων της Βαρκελώνης για την προσχολική εκπαίδευση και φροντίδα, η οποία περιλαμβάνει πρόταση θέσπισης νομικού δικαιώματος στην προσχολική εκπαίδευση και φροντίδα·
- KB. λαμβάνοντας υπόψη ότι στην ΕΕ, το 2022, μόνο το 35,7 %²¹ των παιδιών ηλικίας κάτω των τριών ετών είχαν πρόσβαση σε επίσημο σύστημα προσχολικής εκπαίδευσης και φροντίδας (ΠΕΦ), ενώ το ποσοστό αυτό ανέρχεται στο 88 % στα παιδιά ηλικίας μεταξύ τριών ετών και της ελάχιστης υποχρεωτικής ηλικίας για την έναρξη της πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης· λαμβάνοντας υπόψη ότι μόνο επτά κράτη μέλη της ΕΕ εγγυώνται μια θέση σε ένα σύστημα ΠΕΦ για κάθε παιδί από την ηλικία των έξι μηνών· λαμβάνοντας υπόψη ότι ορισμένα κράτη μέλη εγγυώνται μια χρηματοδοτούμενη θέση στο σύστημα παιδικής φροντίδας μόνο από την ηλικία των τριών ετών· λαμβάνοντας υπόψη ότι η διαθεσιμότητα δωρεάν ΠΕΦ αυξάνεται σημαντικά από την ηλικία των τριών ετών και ότι η τάση αυτή συνεχίζεται κάθε ηλικιακό έτος, γίνεται δε σχεδόν καθολική σε ολόκληρη την Ευρώπη το τελευταίο έτος πριν από την έναρξη της υποχρεωτικής πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης²²· λαμβάνοντας υπόψη ότι στην Ευρώπη οι περισσότερες οικογένειες πρέπει να καταβάλλουν δίδακτρα για να έχουν πρόσβαση σε υπηρεσίες ΠΕΦ για παιδιά κάτω των τριών ετών· λαμβάνοντας υπόψη ότι η έλλειψη πρόσβασης σε αυτές τις υπηρεσίες – συχνά λόγω αλληλεπίδρασης της περιορισμένης διαθεσιμότητας και του υψηλού, κρυφού και άμεσου, κόστους – επηρεάζει τις οικογένειες από μειονεκτούντα κοινωνικοοικονομικά περιβάλλοντα, τις μονογονεϊκές οικογένειες και τις οικογένειες από λιγότερο ανεπτυγμένες περιφέρειες και εδάφη, γεγονός που αυξάνει τον κίνδυνο πρώιμου κοινωνικού αποκλεισμού των παιδιών· λαμβάνοντας υπόψη ότι, ακόμη και σε χώρες όπου το μέσο επίπεδο διαθεσιμότητας υπηρεσιών ΠΕΦ είναι υψηλό, η συμμετοχή παιδιών που διατρέχουν κίνδυνο φτώχειας και κοινωνικού αποκλεισμού στην ΠΕΦ εμποδίζεται από την έλλειψη δομών παιδικής φροντίδας·

²¹ Eurostat, «[Children in formal childcare or education by age group and duration - % over the population of each age group – EU-SILC survey](#)», (Παιδιά σε επίσημη παιδική φροντίδα ή εκπαίδευση ανά ηλικιακή ομάδα και διάρκεια - % πάνω από τον πληθυσμό κάθε ηλικιακής ομάδας - έρευνα EU-SILC), 29.9.2023· τα στοιχεία αυτά αντιστοιχούν στο άθροισμα του ποσοστού των παιδιών ηλικίας κάτω των τριών ετών που βρίσκονται σε επίσημη παιδική φροντίδα για 1-29 ώρες την εβδομάδα και των παιδιών που βρίσκονται σε επίσημη παιδική φροντίδα πάνω από 30 ώρες την εβδομάδα.

²² Ευρωπαϊκή Επιτροπή, Eurydice Brief, «[Key Data on Early Childhood Education and Care in Europe](#)» (Βασικά δεδομένα για την προσχολική εκπαίδευση και φροντίδα στην Ευρώπη), 2019.

- ΚΓ. λαμβάνοντας υπόψη ότι η ΠΕΦ έχει καθοριστικό αντίκτυπο στην υγεία και στη γνωστική και κοινωνική-συναισθηματική ανάπτυξη των παιδιών· λαμβάνοντας υπόψη ότι οι εργαζόμενοι γονείς που δεν έχουν πρόσβαση σε δομή παιδικής φροντίδας συχνά αναγκάζονται να εμπιστευθούν τα παιδιά τους σε άτυπες δομές φροντίδας, συμπεριλαμβανομένων των μη πιστοποιημένων δικτύων φροντίδας· λαμβάνοντας υπόψη ότι η υψηλής ποιότητας και συμπεριληπτική ΠΕΦ διασφαλίζει ίσες μορφωτικές ευκαιρίες για τα παιδιά αυτά και προωθεί την ένταξη των γονέων, ιδίως των μητέρων, στην αγορά εργασίας· λαμβάνοντας υπόψη ότι η συμπεριληπτική παιδεία καλύπτει το ευρύ φάσμα των αναγκών όλων των μαθητών, ενισχύοντας τη συμμετοχή όσον αφορά τη μάθηση, τις πολιτιστικές αλληλεπιδράσεις και την αίσθηση της κοινότητας· λαμβάνοντας υπόψη ότι οι υπηρεσίες αυτές πρέπει να διαθέτουν επαρκείς οικονομικούς και ανθρώπινους πόρους για τον εντοπισμό και την υποστήριξη των παιδιών που αντιμετωπίζουν ιδιαίτερες δυσκολίες·
- ΚΔ. λαμβάνοντας υπόψη ότι οι δαπάνες για την εκπαίδευση, ιδίως όσον αφορά το σχολικό υλικό και τις μεταφορές, βαρύνουν κυρίως τα νοικοκυριά στις περισσότερες χώρες και αποτελούν έναν από τους κύριους λόγους εγκατάλειψης του σχολείου· λαμβάνοντας υπόψη ότι το μέσο ποσοστό πρόωρης εγκατάλειψης του σχολείου στην ΕΕ ανέρχεται σε 10 %²³, αλλά το ποσοστό αυτό είναι υψηλότερο για συγκεκριμένες ομάδες, όπως τα παιδιά Ρομά και τα παιδιά με αναπηρία·
- ΚΕ. λαμβάνοντας υπόψη ότι, το 2021, το 3,6 % των παιδιών στην ΕΕ κάτω των 16 ετών είχαν ανεκπλήρωτες ιατρικές ανάγκες και το 4,4 % των παιδιών ανέφεραν αναπηρία²⁴· λαμβάνοντας υπόψη ότι, ακόμη και στις χώρες όπου το δικαίωμα στην υγεία κατοχυρώνεται νομοθετικά, εξακολουθούν να υφίστανται ανισότητες και πολλές οικογένειες δεν έχουν πρόσβαση ή έγκαιρη πρόσβαση σε επαρκή υγειονομική περίθαλψη και έχουν εξαιρετικά περιορισμένη πρόσβαση σε βασικές υπηρεσίες, όπως σε συνεδρίες με οικογενειακούς ιατρούς και νοσηλευτικό προσωπικό, στην ψυχική υγεία και την ψυχοκοινωνική στήριξη ή την οδοντιατρική φροντίδα, κυρίως λόγω ανεπαρκών δημοσίων υπηρεσιών· λαμβάνοντας υπόψη ότι τα παιδιά που γεννιούνται σε κατάσταση φτώχειας και κοινωνικού αποκλεισμού διατρέχουν μεγαλύτερο κίνδυνο να αντιμετωπίσουν περισσότερα προβλήματα υγείας· λαμβάνοντας υπόψη ότι διευρύνεται η διαφορά στην ΕΕ μεταξύ των αστικών και αγροτικών περιοχών και των πιο ανεπτυγμένων και λιγότερο ανεπτυγμένων περιοχών όσον αφορά την πρόσβαση σε ποιοτικές υπηρεσίες υγείας²⁵·
- ΚΣΤ. λαμβάνοντας υπόψη ότι η σεξουαλική υγεία είναι θεμελιώδους σημασίας για τη συνολική υγεία και ευημερία των ατόμων, των ζευγαριών και των οικογενειών· λαμβάνοντας υπόψη ότι ορισμένα κράτη μέλη προσπαθούν να περιορίσουν περαιτέρω την πρόσβαση στη σεξουαλική και αναπαραγωγική υγεία και δικαιώματα μέσω

²³ Eurostat, «[Early leavers from education and training](#)» (Ατομα που εγκαταλείπουν πρόωρα την εκπαίδευση και την κατάρτιση), 2023.

²⁴ Eurostat, 2023, «[Health statistics - children](#)» (Στατιστικές για την υγεία – παιδιά).

²⁵ Eurostat, 2022, «[Urban-rural Europe – quality of life in rural areas](#)» (Αστική-αγροτική Ευρώπη – ποιότητα ζωής στις αγροτικές περιοχές)·

OECD iLibrary, «[Delivering Quality Education and Health Care to All: Preparing Regions for Demographic Change \(Παροχή ποιοτικής εκπαίδευσης και υγειονομικής περίθαλψης σε όλους: προετοιμασία των περιφερειών για δημογραφική αλλαγή\)](#) – [Κεφάλαιο 4. Delivering quality health services in rural communities](#)», 5.3.2021 (Παροχή ποιοτικών υπηρεσιών υγείας στις αγροτικές κοινότητες, 5.3.2021).

εξαιρετικά περιοριστικών νόμων που θέτουν σε κίνδυνο την υγεία των γυναικών κατά τη διάρκεια της εγκυμοσύνης και του τοκετού, καθώς και την υγεία των παιδιών·

- KZ. λαμβάνοντας υπόψη ότι ο εμβολιασμός αποτελεί το κύριο εργαλείο για την πρόληψη σοβαρών, μεταδοτικών και ενίοτε θανατηφόρων νοσημάτων· λαμβάνοντας υπόψη ότι τα ποσοστά εμβολιασμού κατά της ιλαράς – που αποτελούν δείκτη των γενικών προγραμμάτων εμβολιασμού των παιδιών – έχουν μειωθεί σε 14 από τις 35 χώρες του ΟΟΣΑ²⁶.
- KH. λαμβάνοντας υπόψη ότι η ψυχική υγεία και ευημερία είναι καθοριστικής σημασίας για τα παιδιά, καθώς τους επιτρέπει να επιτύχουν αναπτυξιακά ορόσημα, να μάθουν τρόπους αντιμετώπισης προβλημάτων και να αποκτήσουν κοινωνικές και συναισθηματικές δεξιότητες· λαμβάνοντας υπόψη ότι οι δυσμενείς εμπειρίες της παιδικής ηλικίας, οι διακρίσεις, η ανεπαρκής πρόσβαση σε υπηρεσίες και το ασταθές περιβάλλον είναι μεταξύ των κυριότερων αιτιών των προβλημάτων ψυχικής υγείας που αναπτύσσονται στην πρώιμη ηλικία· λαμβάνοντας υπόψη ότι εκτεταμένες κρίσεις όπως η πανδημία COVID-19 θέτουν σε κίνδυνο την ψυχική υγεία και την ευημερία ολόκληρων γενεών παιδιών· λαμβάνοντας υπόψη ότι η συχνότητα εμφάνισης προβλημάτων ψυχικής υγείας είναι τρεις φορές υψηλότερη μεταξύ των παιδιών από οικογένειες χαμηλού εισοδήματος²⁷.
- KΘ. λαμβάνοντας υπόψη ότι ο Παγκόσμιος Οργανισμός Υγείας (ΠΟΥ) τονίζει ότι ο θηλασμός είναι ένας από τους αποτελεσματικότερους τρόπους διασφάλισης της μακροπρόθεσμης υγείας και επιβίωσης των παιδιών και συνιστά τον αποκλειστικό θηλασμό των βρεφών κατά τους πρώτους έξι μήνες της ζωής τους· λαμβάνοντας, ωστόσο, υπόψη ότι, συνολικά, μόνο δύο στα πέντε βρέφη έχουν πρόσβαση σε θηλασμό²⁸.
- Λ. λαμβάνοντας υπόψη ότι τα παιδιά με αναπηρία και τα παιδιά που έχουν γονείς με αναπηρία συνεχίζουν να εκτίθενται σε διακρίσεις και σε παραβίαση των δικαιωμάτων τους συναντώντας διαρκή εμπόδια σε όλους τους τομείς της ζωής, όπως η ανεπαρκής πρόσβαση σε δομές παιδικής φροντίδας, μια διατροφή που δεν αντιστοιχεί στις ανάγκες τους, η έλλειψη ευκαιριών παρουσίας και συμμετοχής σε συμπεριληπτικές εκπαιδευτικές δραστηριότητες και η μη ένταξη σε κανονικά σχολεία, μια υγειονομική περίθαλψη και χώροι που δεν ανταποκρίνονται επαρκώς στην κινητικότητα και τις ψυχοκοινωνικές τους ανάγκες· λαμβάνοντας υπόψη ότι οι φραγμοί αυτοί και η έλλειψη προσβάσιμων ποιοτικών υπηρεσιών φροντίδας και υποστήριξης για άτομα με αναπηρία και άλλα άτομα που χρειάζονται φροντίδα και υποστήριξη είναι ιδιαίτερα εμφανή σε περιόδους κρίσεων, με αποτέλεσμα να προκαλείται πρόσθετη επιβάρυνση στα άτομα που παρέχουν άτυπη φροντίδα, ιδίως στο πλαίσιο της οικογένειας, τα περισσότερα από τα οποία είναι γυναίκες·

²⁶ UNICEF, 2020, «Innocenti Report Card 16. Worlds of Influence - Understanding What Shapes Child Well-being in Rich Countries» (Επιδραστικοί κόσμοι - Κατανόηση του τρόπου διαμόρφωσης της ευημερίας των παιδιών στις πλούσιες χώρες), σ. 4.

²⁷ Save the Children Europe, 2023, «[Guaranteeing Children's Future: How COVID-19, cost-of-living and climate crises affect children in poverty and what governments in Europe need to do](#)» (Διασφαλίζοντας το μέλλον των παιδιών: πώς η νόσος COVID-19, το κόστος ζωής και οι κλιματικές κρίσεις επηρεάζουν τα παιδιά σε κατάσταση φτώχειας και τι πρέπει να κάνουν οι κυβερνήσεις στην Ευρώπη).

²⁸ UNICEF, 2020, «[Breastfeeding practices worldwide](#)» (Πρακτικές θηλασμού παγκοσμίως).

- ΛΑ. λαμβάνοντας υπόψη ότι η φτώχεια αποτελεί σημαντικό δείκτη κινδύνου για την πρόσβαση σε εναλλακτική φροντίδα, καθώς αυξάνει την ευπάθεια των παιδιών και των οικογενειών τους και μπορεί να οδηγήσει σε μια κατάσταση όπου οι γονείς δεν μπορούν πλέον να παρέχουν επαρκή φροντίδα στα παιδιά τους· λαμβάνοντας υπόψη ότι, σύμφωνα με εκτιμήσεις, 345 000 παιδιά στην ΕΕ εξακολουθούν να ζουν σε ιδρύματα²⁹ και 758 018 παιδιά βρίσκονταν σε εναλλακτική φροντίδα το 2021³⁰. λαμβάνοντας υπόψη ότι τα μέτρα προστασίας των παιδιών, συμπεριλαμβανομένης της αποϊδρυματοποίησης, είναι επίσης απαραίτητα προκειμένου τα παιδιά να κατακτήσουν τα δικαιώματά τους και να αξιοποιήσουν πλήρως τις δυνατότητές τους· λαμβάνοντας υπόψη ότι τα ιδρύματα χρειάζονται ειδικευμένο προσωπικό για να εξασφαλίσουν εξειδικευμένες εκπαιδευτικές ευκαιρίες και να αντιμετωπίσουν τις κακοποιήσεις και την εκμετάλλευση παιδιών·
- ΛΒ. λαμβάνοντας υπόψη ότι όλα τα παιδιά έχουν το δικαίωμα να προστατεύονται από την κακοποίηση, τη βία και την παραμέληση· λαμβάνοντας υπόψη ότι η έρευνα αποδεικνύει ότι ο κίνδυνος κακοποίησης, βίας και παραμέλησης αυξάνεται σε περιπτώσεις οικονομικών πιέσεων στις οικογένειες και έλλειψης επαρκών κοινωνικών υπηρεσιών·
- ΛΓ. λαμβάνοντας υπόψη ότι, στην Ευρώπη, ένα στα πέντε παιδιά είναι θύμα κάποιας μορφής κακοποίησης ή σεξουαλικής βίας, ενώ οι περισσότερες κακοποιήσεις λαμβάνουν χώρα εντός οικογενειών και/ή ιδρυμάτων φροντίδας· λαμβάνοντας υπόψη ότι τα παιδιά αντιπροσωπεύουν περίπου το ένα τέταρτο των θυμάτων εμπορίας ανθρώπων στην ΕΕ, είναι δε στην πλειονότητά τους κορίτσια που απάγονται με σκοπό τη σεξουαλική εκμετάλλευση³¹.
- ΛΔ. λαμβάνοντας υπόψη ότι η βία και ο εκφοβισμός από συμμαθητές αποτελούν σοβαρό πρόβλημα που βλάπτει τις σχέσεις μεταξύ των παιδιών, ιδίως στα σχολεία, και είναι επιζήμιο για την ψυχική υγεία των παιδιών και των νέων· λαμβάνοντας υπόψη ότι το 23 % των μαθητών έχει αναφέρει ότι υφίσταται παρενόχληση στο σχολείο τουλάχιστον μία φορά τον μήνα³².
- ΛΕ. λαμβάνοντας υπόψη ότι δεν πρέπει να υποτιμώνται οι κίνδυνοι των ψηφιακών τεχνολογιών ευρείας διάδοσης για την υγεία και την ευημερία των παιδιών και των οικογενειών τους· λαμβάνοντας υπόψη ότι τα παιδιά έχουν το δικαίωμα να προστατεύονται από τις πρακτικές μάρκετινγκ και διαφήμισης των εμπορικών φορέων εκμετάλλευσης, μεταξύ άλλων σε ψηφιακούς χώρους· λαμβάνοντας υπόψη ότι ο σχεδιασμός των σημερινών διαδικτυακών προϊόντων και υπηρεσιών εκθέτει τα παιδιά από πρώιμη ηλικία σε εθιστικό διαδικτυακό περιεχόμενο· λαμβάνοντας υπόψη ότι τα παιδιά δεν διαθέτουν τις βασικές απαραίτητες δεξιότητες και τεχνογνωσία για να καταναλώνουν πληροφορίες με ασφαλή και αξιόπιστο τρόπο· λαμβάνοντας υπόψη ότι

²⁹ Lerch, V and Severinsson, A.N., 2019, «Feasibility Study for a Child Guarantee: Target Group Discussion Paper on Children in Alternative Care» (Μελέτη σκοπιμότητας για μια εγγύηση για τα παιδιά: έγγραφο προβληματισμού ομάδων-στόχων σχετικά με τα παιδιά σε καθεστώς εναλλακτικής φροντίδας).

³⁰ UNICEF και Eurochild, Νοέμβριος 2021, «Children in alternative care: Comparable statistics to monitor progress on deinstitutionalisation across the European Union» (Παιδιά σε δομές εναλλακτικής φροντίδας: συγκρίσιμες στατιστικές για την παρακολούθηση της προόδου σχετικά με την αποϊδρυματοποίηση σε ολόκληρη την Ευρωπαϊκή Ένωση).

³¹ Ευρωπαϊκή Επιτροπή, Στρατηγική της ΕΕ για τα δικαιώματα του παιδιού, 24 Μαρτίου 2021.

³² OECD, «PISA 2018 Results: What School Life Means for Students' Lives» (ΟΟΣΑ, Αποτελέσματα PISA 2018: τι σημαίνει η σχολική ζωή για τη ζωή των μαθητών): μέσος όρος των χωρών του ΟΟΣΑ.

αυτό έχει επιπτώσεις στην ψυχική υγεία των παιδιών, συμπεριλαμβανομένης της στέρησης ύπνου, του άγχους, της κατάθλιψης, της έλλειψης προσοχής και, εν τέλει, της εγκεφαλικής ανάπτυξης μακροπρόθεσμα· λαμβάνοντας υπόψη ότι η αυξημένη χρήση του διαδικτύου μπορεί να θέσει τα παιδιά σε μεγαλύτερους διαδικτυακούς κινδύνους, όπως η σεξουαλική εκμετάλλευση, η κυβερνοπαρακολούθηση και ο κυβερνοεκφοβισμός· λαμβάνοντας υπόψη ότι το ένα τρίτο των κοριτσιών και το 20 % των αγοριών ήλθαν σε επαφή με ενοχλητικό περιεχόμενο μία φορά τον μήνα κατά το παρελθόν έτος· λαμβάνοντας υπόψη ότι το 15 % των ερωτηθέντων ΛΟΑΤΚΙ+ ηλικίας 15-17 ετών έχουν υποστεί διαδικτυακή παρενόχληση λόγω του σεξουαλικού προσανατολισμού τους ή του φύλου τους³³.

ΛΣΤ. λαμβάνοντας υπόψη ότι μόνο ένα στα τέσσερα παιδιά θεωρεί ότι τα δικαιώματά του γίνονται σεβαστά από την κοινωνία εν γένει³⁴· λαμβάνοντας υπόψη ότι τα παιδιά δυσκολεύονται να αποκτήσουν πρόσβαση στη δικαιοσύνη, καθώς η δομή των δικαστικών διαδικασιών δεν είναι προσαρμοσμένη στις ανάγκες τους·

ΛΖ. λαμβάνοντας υπόψη ότι 3,6 εκατομμύρια παιδιά στην ευρωπαϊκή ήπειρο εργάζονται³⁵, κυρίως στους τομείς της γεωργίας και των κατασκευών· λαμβάνοντας υπόψη ότι είναι σημαντικό να ληφθούν μέτρα για την εξάλειψη της παιδικής εργασίας στην Ευρωπαϊκή Ένωση και την πρόληψη της εμφάνισης νέων κρουσμάτων παιδικής εργασίας, ιδίως στο πλαίσιο κρίσεων·

ΛΗ. λαμβάνοντας υπόψη ότι περιβαλλοντικά προβλήματα όπως η ρύπανση, το μολυσμένο έδαφος και το μη ασφαλές πόσιμο νερό συνιστούν απειλή για την υγεία όλων των παιδιών, με δυσανάλογο αντίκτυπο στα άτομα που ζουν στη φτώχεια και σε ευάλωτες συνθήκες· λαμβάνοντας υπόψη ότι το δικαίωμα των παιδιών σε ασφαλές, προστατευμένο και καθαρό περιβάλλον, το δικαίωμα σε ένα μέλλον απαλλαγμένο από την περιβαλλοντική ρύπανση και η προστασία από τις αρνητικές επιπτώσεις της κλιματικής αλλαγής θα μπορούσαν να ενισχυθούν από μία καλύτερη και ευαίσθητη στα θέματα του παιδιού εφαρμογή του περιβαλλοντικού κεκτημένου στα κράτη μέλη·

ΛΘ. λαμβάνοντας υπόψη ότι το παιχνίδι είναι ο φυσικός και ο πιο αποτελεσματικός τρόπος για να μάθουν τα παιδιά τον εαυτό τους και το κοινωνικό και το φυσικό τους περιβάλλον και για να εκφραστούν με συμβολικό τρόπο· λαμβάνοντας υπόψη ότι αυτό αποτελεί ουσιαστική βάση για τη γνωστική και συναισθηματική τους ανάπτυξη, τη λειτουργική τους αυτονομία, τον τρόπο ζωής τους, την αλληλεπίδρασή τους με τους άλλους και τον τρόπο με τον οποίο διαχειρίζονται τις συγκρούσεις· λαμβάνοντας υπόψη ότι η συμμετοχή των παιδιών στην κοινωνία, την πολιτιστική ζωή, την αναψυχή, τον ελεύθερο χρόνο και τον αθλητισμό συμβάλλει άμεσα στην ευεξία τους και τα βοηθά να ευημερήσουν·

Μ. λαμβάνοντας υπόψη ότι οικονομικοί περιορισμοί εμποδίζουν τη συμμετοχή παιδιών μειονεκτουσών οικογενειών σε άτυπες εκπαιδευτικές και εξωσχολικές δραστηριότητες, γεγονός που διευρύνει τις κοινωνικές ανισότητες στα πρώτα χρόνια της ζωής·

³³ Ευρωπαϊκή Επιτροπή, 2021: Στρατηγική της ΕΕ για τα δικαιώματα του παιδιού, σ. 18.

³⁴ Ευρωπαϊκή Επιτροπή, 2021: Στρατηγική της ΕΕ για τα δικαιώματα του παιδιού, σ. 4.

³⁵ Ο αριθμός αυτός αντιπροσωπεύει το άθροισμα των στοιχείων για τη βόρεια, τη νότια, τη δυτική και την ανατολική Ευρώπη: Διεθνής Οργάνωση Εργασίας, 2021, «[Child labour statistical profile: Europe and Central Asia](#)» (Στατιστικό προφίλ της παιδικής εργασίας: Ευρώπη και Κεντρική Ασία).

Επένδυση στη μείωση των ανισοτήτων

1. καλεί την Επιτροπή και τα κράτη μέλη να αυξήσουν σημαντικά και να διασφαλίσουν βιώσιμες και επαρκείς δημόσιες επενδύσεις σε πολιτικές που έχουν άμεσο και έμμεσο αντίκτυπο στη ζωή των παιδιών, διασφαλίζοντας καθολικές, συμπεριληπτικές και οικονομικά προσιτές δημόσιες υπηρεσίες υψηλής ποιότητας, όπως η φροντίδα, η ΠΕΦ, η εκπαίδευση, η υγειονομική περίθαλψη, οι κοινωνικές υπηρεσίες, η ύδρευση και η αποχέτευση, καθώς και καθολική πρόσβαση στην αξιοπρεπή στέγαση, στην ενέργεια, στις μεταφορές, στα τρόφιμα, στις πολιτιστικές και ψυχαγωγικές δραστηριότητες, καθώς και εύκολη και ελεύθερη πρόσβαση σε χώρους πρασίνου, σε συνδυασμό με αποτελεσματικές στοχευμένες λύσεις, ιδίως για τους πλέον ευάλωτους·
2. καλεί την Επιτροπή και τα κράτη μέλη να ενισχύσουν, σε κάθε επίπεδο, τους μηχανισμούς για τη διασφάλιση της ουσιαστικής, ασφαλούς και χωρίς αποκλεισμούς συμμετοχής των παιδιών, των οικογενειών, των φροντιστών και των οργανώσεων της κοινωνίας των πολιτών στην ανάπτυξη, την εφαρμογή, την παρακολούθηση και την αξιολόγηση αυτών των πολιτικών· τονίζει τη σημασία μιας πολυτομεακής προσέγγισης στην οποία όλα τα σχετικά ενδιαφερόμενα μέρη θα συνεργάζονται για την ανάπτυξη μιας ολοκληρωμένης στρατηγικής με σκοπό την αντιμετώπιση των ανισοτήτων στην παιδική ηλικία με την παροχή υπηρεσιών προστασίας του παιδιού και οικογενειακής ευημερίας, για τις οποίες αυτό που χρειάζεται περισσότερο είναι διαρθρωτικές επενδύσεις και αποδοτικές δημόσιες δαπάνες, με τη χρήση ενωσιακών και εθνικών κονδυλίων·
3. τονίζει ότι οι πολιτικές κοινωνικής ένταξης πρέπει να επιτρέπουν τη συνολική ανάπτυξη των παιδιών και την αξιοποίηση των δυνατοτήτων κάθε παιδιού σε σχέση με τη σωματική υγεία και ευημερία του, τις κοινωνικές δεξιότητες, τη συναισθηματική ανάπτυξη, τις επικοινωνιακές δεξιότητες, τις γενικές γνώσεις και τη γνωστική και γλωσσική του ανάπτυξη·
4. καλεί την Επιτροπή και τα κράτη μέλη να προωθήσουν τη δημιουργία ποιοτικών θέσεων εργασίας αορίστου χρόνου και καινοτόμων μορφών απασχόλησης με ισχυρά εργασιακά δικαιώματα που βασίζονται σε αξιοπρεπείς και δίκαιους μισθούς και αξιοπρεπείς συνθήκες εργασίας που εγγυώνται την πρόσβαση στην κοινωνική προστασία και στην υγεία και ασφάλεια στην εργασία, καθώς και ισχυρές συλλογικές διαπραγματεύσεις, οι οποίες αποτελούν έναν καίριας σημασίας μηχανισμό εκπροσώπησης και υπεράσπισης των δικαιωμάτων των εργαζομένων· πιστεύει ότι τα μέτρα αυτά είναι επίσης αναγκαία για τη βελτίωση της ελκυστικότητας των επαγγελματιών του τομέα της φροντίδας και του κοινωνικού τομέα και για την αντιμετώπιση των υφιστάμενων ελλείψεων εργατικού δυναμικού· υπογραμμίζει τη σημασία της διασφάλισης μιας ισορροπίας μεταξύ επαγγελματικής και ιδιωτικής ζωής, μεταξύ άλλων, μέσω αδειών μητρότητας, πατρότητας, φροντίδας και γονικής άδειας, καθώς και με την παροχή ευέλικτων ρυθμίσεων εργασίας για τους γονείς και τους φροντιστές, όπως είναι, μεταξύ άλλων, η δυνατότητα επιλογής εργασίας με μειωμένο ωράριο·
5. τονίζει ότι η διατάραξη της σχολικής εκπαίδευσης κατά τη διάρκεια της κρίσης COVID-19 έχει επιδεινώσει τις ανισότητες στη μάθηση· καλεί τα κράτη μέλη να δημιουργήσουν πρόσθετα προγράμματα βραχυπρόθεσμης μάθησης, όπως θερινά

σχολεία ή φροντιστήρια, προκειμένου να μειωθούν τα υφιστάμενα μαθησιακά κενά, με στόχο ιδίως τα παιδιά από ευάλωτα νοικοκυριά· καλεί τα κράτη μέλη να συμπεριλάβουν τις ψηφιακές δεξιότητες στα προγράμματα σπουδών όλων των εκπαιδευτικών ιδρυμάτων και να παράσχουν στους διδάσκοντες και τους μαθητές την κατάρτιση και τον εξοπλισμό που απαιτούνται· καλεί τα κράτη μέλη να εγγυηθούν τα δικαιώματα και την προστασία των παιδιών σε περιόδους κρίσης, ιδίως την αδιάλειπτη πρόσβαση σε βασικές υπηρεσίες· ενθαρρύνει τα κράτη μέλη να αξιολογήσουν την αποτελεσματικότητα των μέτρων που εγκρίθηκαν κατά τη διάρκεια προηγούμενων κρίσεων, προκειμένου να προετοιμάσουν μια σειρά μέτρων που μπορούν να ενεργοποιηθούν, να προσαρμοστούν και να στοχοθετηθούν σε περίπτωση νέων κρίσεων, λαμβάνοντας υπόψη ότι ορισμένα από τα μέτρα που ελήφθησαν κατά τη διάρκεια της πανδημίας (όπως η εργασία από το σπίτι, η διαδικτυακή διδασκαλία και η κοινωνική φροντίδα/συμβουλευτική), αν και ήταν απαραίτητα εκείνη την περίοδο, αποδείχθηκε ότι είχαν αρνητικό αντίκτυπο στην προώθηση της κοινωνικής ένταξης των παιδιών και των οικογενειών τους·

6. αναγνωρίζει τον κρίσιμο ρόλο των οικογενειακών και παιδικών επιδομάτων, ιδίως για τα ευάλωτα νοικοκυριά, στο πλαίσιο δίκαιων και χωρίς αποκλεισμούς συστημάτων κοινωνικής προστασίας, τα οποία πρέπει να είναι προσαρμοσμένα στην πολυμορφία των οικογενειακών δομών και παρέχουν έγκαιρη πρόσβαση στην κοινωνική προστασία και επαρκή στήριξη σε όλους, συμπεριλαμβανομένων των παιδιών προσφύγων και μεταναστών και των οικογενειών τους, σύμφωνα με τις πρακτικές των κρατών μελών· καλεί τα κράτη μέλη να αυξήσουν την ευαισθητοποίηση σχετικά με την επιλεξιμότητα για κοινωνικές παροχές, να απλοποιήσουν τις διοικητικές διαδικασίες και να διευκολύνουν την πρόσβαση σε αυτές, προκειμένου να αντιμετωπιστεί η χαμηλή απορρόφηση και παράλληλα να καταπολεμηθούν ο στιγματισμός και τα στερεότυπα σχετικά με τη φτώχεια·
7. καλεί τις αρμόδιες για τον προϋπολογισμό αρχές της ΕΕ να χρησιμοποιήσουν την επικείμενη ενδιάμεση επανεξέταση του Πολυετούς Δημοσιονομικού Πλαισίου (ΠΔΠ) 2021-2027 για την ενίσχυση και την καλύτερη χρήση του ΕΚΤ+, του Ευρωπαϊκού Ταμείου Περιφερειακής Ανάπτυξης, του Ταμείου Ευρωπαϊκής Βοήθειας προς τους Απόρους, του Ταμείου Ασύλου, Μετανάστευσης και Ένταξης, του InvestEU, καθώς και του Ταμείου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας (ΤΑΑ), ώστε να ενδυναμωθούν οι διαρθρωτικές πολιτικές και η κοινωνική στήριξη στα παιδιά και τις οικογένειες, λαμβάνοντας παράλληλα υπόψη τον πολυτομεακό χαρακτήρα της φτώχειας· επαναλαμβάνει τις επανειλημμένες εκκλήσεις του να αυξηθεί επειγόντως η χρηματοδότηση της Εγγύησης για τα Παιδιά, με ειδικό προϋπολογισμό τουλάχιστον 20 δισεκατομμυρίων EUR για την περίοδο 2021-2027· επιμένει ο ειδικός αυτός προϋπολογισμός να καταστεί μέρος του αναθεωρημένου ΠΔΠ και του ενισχυμένου ΕΚΤ+· καλεί την Επιτροπή να διαθέσει –και τα κράτη μέλη να χρησιμοποιήσουν πλήρως– όλους τους διαθέσιμους πόρους για την ουσιαστική εφαρμογή της Εγγύησης για τα Παιδιά, συμπεριλαμβανομένων των πόρων του ΕΚΤ+, του ReactEU, και του ΤΑΑ· τονίζει ότι η χρήση αυτών των κονδυλίων θα πρέπει να είναι διαφανής και να απαιτεί τη συμμετοχή της κοινωνίας των πολιτών και των σχετικών ενδιαφερόμενων μερών στον σχεδιασμό, την εφαρμογή και την αξιολόγηση· επαναλαμβάνει την έκκλησή του όλα τα κράτη μέλη να διαθέσουν τουλάχιστον το 5 % των πόρων τους από το ΕΚΤ+ σε στοχευμένες δράσεις και διαρθρωτικές μεταρρυθμίσεις για την καταπολέμηση της παιδικής φτώχειας· τονίζει ότι πρόκειται απλώς για ένα ελάχιστο

όριο και ότι τα κράτη μέλη ενθαρρύνονται να χρησιμοποιούν υψηλότερο ποσοστό του ΕΚΤ+ για την καταπολέμηση της παιδικής φτώχειας·

8. τονίζει ότι η διαχείριση των κεφαλαίων της ΕΕ είναι πολύπλοκη, γεγονός το οποίο καθιστά την πρόσβαση σε αυτά αδύνατη για οργανισμούς με λιγότερους τεχνικούς πόρους· επισημαίνει ότι οι πιο ευέλικτες, απλοποιημένες διαδικασίες διαχείρισης και η πραγματοποίηση επενδύσεων σε τεχνική βοήθεια κοντά στο σημείο όπου απαιτείται μπορούν να συμβάλουν στην ενδυνάμωση των ανθρώπων και περισσότερων οργανισμών που στηρίζουν τα παιδιά και τους νέους· υπογραμμίζει ότι, σύμφωνα με τον κανονισμό ΕΚΤ+³⁶, το ποσοστό συγχρηματοδότησης για τη στήριξη των απόρων πρέπει να είναι 90 %, γεγονός που θα πρέπει να διευκολύνει την πρόσβαση σε αυτή τη χρηματοδότηση για προγράμματα και δράσεις που έχουν σχεδιαστεί για να βοηθήσουν τους εν λόγω πληθυσμούς να ξεφύγουν από τη φτώχεια·
9. τονίζει ότι οι καθολικές και μακροπρόθεσμες πολιτικές προσφέρουν καλύτερη προστασία από τους πολλαπλούς παράγοντες της φτώχειας και του κοινωνικού αποκλεισμού, παρέχοντας διαρθρωτικές απαντήσεις που μπορούν, όποτε χρειαστεί, να συμπληρωθούν με άμεσα ή προσωρινά εστιασμένα μέτρα στήριξης ώστε να συμβάλουν στην ανθεκτικότητα και την αυτονομία των οικογενειών και να αντιμετωπίσουν τις ανάγκες των παιδιών·
10. καλεί τα κράτη μέλη να δώσουν μεγαλύτερη προσοχή στη διαθεσιμότητα καθολικής πρόσβασης σε δημόσιες υπηρεσίες σε απομακρυσμένες περιοχές, προκειμένου να μειωθούν οι ανισότητες μεταξύ των επιπέδων ανάπτυξης των διαφόρων περιφερειών και να παρασχεθεί ισότιμη πρόσβαση σε ποιοτική εκπαίδευση, υποδομές και υγειονομική περίθαλψη για όλα τα παιδιά·
11. καλεί τα κράτη μέλη να εφαρμόζουν νομοθεσία που θα προστατεύει και θα ενισχύει τα δικαιώματα μητρότητας, πατρότητας και γονεϊκότητας, επιτρέποντας μια πιο αποτελεσματική ισορροπία μεταξύ επαγγελματικής και ιδιωτικής ζωής και πιο ισότιμη κατανομή της φροντίδας και των οικιακών εργασιών, καθιστώντας δυνατή την επιστροφή των γυναικών στην εργασία μετά την εγκυμοσύνη και την άδεια μητρότητας και δίνοντας επαρκή χρόνο και κατάλληλες εγκαταστάσεις για τον θηλασμό μετά την επιστροφή στην εργασία· καλεί τα κράτη μέλη να διασφαλίσουν διαρθρωτικές επενδύσεις σε εύκολα προσβάσιμες ιατρικές δομές, προκειμένου να ενισχυθεί η ποιοτική προγεννητική και μεταγεννητική περίθαλψη· επισημαίνει ότι η ενίσχυση αυτής της νομοθεσίας έχει τη δυνατότητα να δώσει σημαντική ώθηση στην καταπολέμηση των έμφυλων και των μισθολογικών διακρίσεων·
12. επικροτεί την πρόταση κανονισμού της Ευρωπαϊκής Επιτροπής σχετικά με την αναγνώριση της γονεϊκότητας μεταξύ των κρατών μελών· καλεί το Συμβούλιο να την εγκρίνει ταχέως· υπενθυμίζει ότι ο κατακερματισμός των δικαιωμάτων γονεϊκότητας σε ολόκληρη την ΕΕ συνιστά οικονομική, νομική και συναισθηματική επιβάρυνση για τα παιδιά και τις οικογένειές τους και έρχεται σε αντίθεση με την αρχή του «βέλτιστου συμφέροντος του παιδιού»·

---

³⁶ Κανονισμός (ΕΕ) 2021/1057 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 24ης Ιουνίου 2021, περί ιδρύσεως του Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Ταμείου+ (ΕΚΤ+) και καταργήσεως του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1296/2013 (ΕΕ L 231 της 30.6.2021, σ. 21).

13. καλεί τα κράτη μέλη να δημιουργήσουν δομές παροχής συμβουλών για τη στήριξη των οικογενειών και τη διασφάλιση της πρόσβασης των παιδιών στη δικαιοσύνη· καλεί την Επιτροπή και τα κράτη μέλη να προωθήσουν πολιτικές και παρεμβάσεις για την παιδική ηλικία με επίκεντρο την οικογένεια, δίνοντας προσοχή στις ανάγκες και τις φιλοδοξίες των οικογενειών, ως στοιχείο ενίσχυσης της κοινωνικής συνοχής·
14. τονίζει ότι η παιδική φτώχεια και ο κοινωνικός αποκλεισμός απαιτούν την έγκριση μιας προσέγγισης κύκλου ζωής η οποία να συμβάλει στη ρήξη του διαγενεακού κύκλου κινδύνων φτώχειας και να αντικατοπτρίζει τις διαφορετικές ανάγκες της νηπιακής ηλικίας, της παιδικής ηλικίας και της εφηβείας, με τον υπολογισμό του αριθμού των στερήσεων που βιώνει κάθε παιδί ταυτόχρονα και τον εντοπισμό, κατ' αυτόν τον τρόπο, των πλέον στερημένων παιδιών, και με τον υπολογισμό όχι μόνο της χρηματικής φτώχειας αλλά και των πολυδιάστατων στερήσεων· καλεί τα κράτη μέλη να εντοπίσουν τα παιδιά που διατρέχουν μεγαλύτερο κίνδυνο φτώχειας και κοινωνικού αποκλεισμού και πλήττονται από την κρίση του κόστους ζωής, συμπεριλαμβανομένων των παιδιών που βρίσκονται στις πλέον ευάλωτες καταστάσεις, προκειμένου να διασφαλιστεί η αποτελεσματική και δωρεάν πρόσβασή τους σε βασικές υπηρεσίες υψηλής ποιότητας, όπως η ΠΕΦ, η εκπαίδευση και οι σχολικές δραστηριότητες, η υγειονομική περίθαλψη, καθώς και σε ένα υγιεινό γεύμα κάθε σχολική ημέρα, και η αποτελεσματική πρόσβαση σε υγιεινή διατροφή και επαρκή στέγαση· καλεί την Επιτροπή να εκπονήσει, χωρίς καθυστέρηση, μια φιλόδοξη ολοκληρωμένη ενωσιακή στρατηγική για την καταπολέμηση της φτώχειας·
15. καλεί την Επιτροπή, στο πλαίσιο των ετήσιων κύκλων του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου για τον συντονισμό των οικονομικών και κοινωνικών πολιτικών, να προτείνει μεταρρυθμίσεις για την προώθηση της κοινωνικής ένταξης και της μείωσης των ανισοτήτων μέσω της ενίσχυσης των δημόσιων υπηρεσιών και της συμμετοχής των κοινωνικών εταίρων, σε ευρωπαϊκό, εθνικό και περιφερειακό επίπεδο, στον σχεδιασμό και την εφαρμογή των εθνικών μεταρρυθμιστικών προγραμμάτων, των εκθέσεων ανά χώρα και των ειδικών ανά χώρα συστάσεων· ζητεί την παρακολούθηση των εξελίξεων στους δείκτες παιδικής φτώχειας, στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου, προκειμένου να είναι σε θέση να παρέχουν σε όλα τα κράτη μέλη επαρκείς πληροφορίες για την αντιμετώπιση αυτού του προβλήματος· τονίζει, επιπλέον, ότι οι περικοπές στις δημόσιες υπηρεσίες έχουν υπονομεύσει τα κοινωνικά και εργασιακά δικαιώματα σε ορισμένα κράτη μέλη· καλεί τα κράτη μέλη να αυξήσουν τις επενδύσεις στη διαθεσιμότητα και την προσβασιμότητα των υπηρεσιών επαγγελματικής φροντίδας ως μέσο μείωσης της επιβάρυνσης για τους άτυπους φροντιστές και διασφάλιση ελάχιστων προτύπων ποιότητας στον τομέα της φροντίδας· θεωρεί ότι οι ανεπαρκείς επενδύσεις στις πολιτικές για τα παιδιά συνιστούν μη τήρηση των διεθνών υποχρεώσεων που απορρέουν από τη Σύμβαση για τα Δικαιώματα του Παιδιού·
16. εκφράζει τη λύπη του για το χαμηλό επίπεδο φιλοδοξίας των στόχων για τη μείωση της παιδικής φτώχειας στο πλαίσιο του σχεδίου δράσης για τον ΕΠΚΔ και σημειώνει ότι αυτό δεν θα είναι αρκετό για την έξοδο όλων των ευάλωτων παιδιών από τη φτώχεια· τονίζει ότι οι επιπτώσεις της νόσου COVID-19, του πολέμου στην Ουκρανία και της κρίσης του κόστους ζωής απαιτούν ακόμη πιο φιλόδοξους στόχους· εκφράζει τη λύπη του διότι μόνο 19 κράτη μέλη έχουν θεσπίσει εθνικούς στόχους για τη μείωση της παιδικής φτώχειας που θα πρέπει να εκπληρωθούν έως το 2030· καλεί τα κράτη μέλη

να εγκρίνουν φιλόδοξους στόχους για τη μείωση της παιδικής φτώχειας, με σκοπό την εξάλειψή της·

17. τονίζει την ανάγκη να θεσπιστεί ένα πλαίσιο κοινωνικής σύγκλισης εντός του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου, προκειμένου να εντοπίζονται και να διορθώνονται οι κοινωνικές ανισορροπίες, ενώ παράλληλα θα πρέπει να αξιολογούνται οι πολιτικές για τα παιδιά και να διασφαλίζεται η αποτελεσματική εφαρμογή του ΕΠΚΔ, συμπεριλαμβανομένου ενός συστήματος πίνακα αποτελεσμάτων· ζητεί το αποτέλεσμα της διαδικασίας του πλαισίου κοινωνικής σύγκλισης να αντικατοπτρίζεται αυτόματα στις ειδικές ανά χώρα συστάσεις·

Ισχυρές δημόσιες πολιτικές για τη μείωση των ανισοτήτων

18. τονίζει, δεδομένων των δυσκολιών πρόσβασης στην ΠΕΦ σε ολόκληρη την Ένωση, την ανάγκη για αυξημένες επενδύσεις σε συμπεριληπτικές υπηρεσίες ΠΕΦ υψηλής ποιότητας, χωρίς να παραμελούνται τα παιδιά ηλικίας 0-3 ετών και τα παιδιά από οικονομικά και κοινωνικά μειονεκτούσες οικογένειες, έτσι ώστε να δημιουργηθεί ή να ενισχυθεί μια δημόσια και καθολική απάντηση από την αρχή της εκπαιδευτικής διαδικασίας και να διασφαλιστούν ίσοι όροι ανταγωνισμού και ισότιμη πρόσβαση στην εκπαίδευση για κάθε άτομο· τονίζει ότι πρέπει να υπάρχει επαρκής αριθμός υπηρεσιών παιδικής φροντίδας που θα είναι εξίσου προσβάσιμες σε ολόκληρη την ΕΕ· εκφράζει τη λύπη του διότι το Συμβούλιο μείωσε στο 45 % την πρόταση της Επιτροπής να διασφαλιστεί ότι τουλάχιστον το 50 % των παιδιών ηλικίας κάτω των τριών ετών μπορούν να συμμετέχουν στην προσχολική εκπαίδευση και φροντίδα·
19. τονίζει την ανάγκη βελτίωσης της ποιότητας των υπηρεσιών ΠΕΦ μέσω επαρκών οικονομικών και ανθρώπινων πόρων και κατάλληλης παιδαγωγικής κατάρτισης του προσωπικού με γνώσεις σχετικά με την παιδική ψυχολογία και τη χρονοβιολογία των παιδιών, προκειμένου να διασφαλιστεί η συνολική ανάπτυξη των παιδιών· τονίζει ότι, προκειμένου να καταστεί δυνατή αυτή η βελτίωση, τα κράτη μέλη πρέπει να διασφαλίσουν ότι τα εν λόγω μέλη του προσωπικού έχουν αξιοπρεπείς μισθούς και ευκαιρίες επαγγελματικής εξέλιξης·
20. καλεί τα κράτη μέλη να διευκολύνουν την πρόσβαση σε υπηρεσίες ΠΕΦ, για παράδειγμα, ενημερώνοντας τους γονείς για τις διαθέσιμες θέσεις ή βοηθώντας τις ευάλωτες οικογένειες με τις διοικητικές διαδικασίες, και να προσαρμόσουν τις υπηρεσίες αυτές στις συνθήκες της αγοράς εργασίας· υπενθυμίζει το καθήκον των κρατών μελών να διασφαλίζουν καθολική πρόσβαση σε δημόσιες υπηρεσίες παιδικής φροντίδας· σημειώνει ότι, όταν η πρόσβαση αυτή δεν επαρκεί, οι ιδιωτικές, κατ' οίκον και συνεργατικές δομές θα πρέπει να είναι σε θέση να συμπληρώνουν τις δημόσιες υπηρεσίες ΠΕΦ, υπό την προϋπόθεση ότι τηρούν πλήρως τα ίδια πρότυπα ποιότητας για τη συνολική ανάπτυξη των παιδιών·
21. συνιστά στα κράτη μέλη να διασφαλίσουν ότι όλα τα παιδιά έχουν πρόσβαση σε τυπική και μη τυπική, δημόσια, συμπεριληπτική και ποιοτική εκπαίδευση, συμπεριλαμβανομένων των εξωσχολικών δραστηριοτήτων, σε όλες τις ηλικίες, ώστε να προωθηθεί η συναισθηματική, κοινωνική, γνωστική και σωματική τους ανάπτυξη· καλεί τα κράτη μέλη να θεσπίσουν κατάλληλες αναλογίες διδασκόντων-μαθητών, με σχεδιασμό βασισμένο στις ανάγκες, διασφαλίζοντας την ασφάλεια και την ευημερία

των παιδιών, μεγιστοποιώντας τον αντίκτυπο των εκπαιδευτικών συστημάτων στη δημιουργία ίσων ευκαιριών και διαρρηγνύοντας τους διαγενεακούς κύκλους αποκλεισμού·

22. επισημαίνει τη σημασία των επενδύσεων στη δημόσια και την ελεύθερη εκπαίδευση με τις οποίες διασφαλίζεται μια εξατομικευμένη προσέγγιση για παιδιά που ανήκουν σε πιο ευάλωτες κοινωνικές ομάδες· τονίζει ότι μια τέτοια προσέγγιση θα πρέπει να αναπτυχθεί σε συνεργασία μεταξύ των εκπαιδευτικών, των ειδικών στον κοινωνικό και τον εκπαιδευτικό τομέα, των οικογενειών και των κοινοτήτων· καλεί την Επιτροπή και τα κράτη μέλη να καταπολεμήσουν τον σχολικό διαχωρισμό και να αναπτύξουν πολιτικές, στρατηγικές και εργαλεία για την προώθηση της συμπεριληπτικής εκπαίδευσης· σημειώνει ότι σε πολύ περιορισμένες και ειδικές καταστάσεις, όπως σε περιπτώσεις σοβαρών αναπηριών, ενδέχεται να υπάρχει ανάγκη προσφοράς εξειδικευμένων τάξεων ή σχολείων στα παιδιά, επισημαίνοντας παράλληλα ότι αυτά θα πρέπει να αποτελούν μέτρα έσχατης ανάγκης λόγω του κινδύνου διακρίσεων και αποκλεισμού που ενέχουν οι εξειδικευμένες τάξεις ή τα εξειδικευμένα σχολεία· καλεί την Επιτροπή και τα κράτη μέλη να διασφαλίσουν συγκεκριμένα την πρόσβαση όλων των ατόμων με αναπηρία στη συμπεριληπτική εκπαίδευση υψηλής ποιότητας, προκειμένου να αντιμετωπιστούν οι δυσκολίες που τα επηρεάζουν·
23. επισημαίνει την εμπειρία ορισμένων κρατών μελών, τα οποία διασφαλίζουν ότι τα σχολικά βιβλία και το διδακτικό υλικό, καθώς και η σχολική μεταφορά και τα υγιεινά γεύματα των μαθητών, οι εκπαιδευτικές και πολιτιστικές εκδρομές, παρέχονται δωρεάν· συνιστά την επέκταση του συστήματος αυτού σε όλα τα κράτη μέλη, ως μέσου διασφάλισης της ισότητας πρόσβασης στην εκπαίδευση και ως σημαντικού μέσου οικονομικής στήριξης των πλέον ευάλωτων οικογενειών· καλεί τα κράτη μέλη να ανταλλάξουν βέλτιστες πρακτικές σχετικά με αυτές τις εμπειρίες και τα προγράμματα· συνιστά στα κράτη μέλη να παρέχουν πρόσβαση σε υγιεινά δωρεάν σχολικά γεύματα τουλάχιστον για τα παιδιά που βρίσκονται σε ευάλωτη κατάσταση, χωρίς στιγματισμό ή άμεσες ή έμμεσες διακρίσεις· τονίζει ότι τα παιδιά που έχουν ανάγκη θα πρέπει επίσης να λαμβάνουν το ισοδύναμο ενός δωρεάν γεύματος τις ημέρες που δεν πηγαίνουν στο σχολείο·
24. καλεί τα κράτη μέλη να εγγυηθούν καθολική πρόσβαση σε δημόσια, οικονομικά προσιτή και ποιοτική υγειονομική περίθαλψη για τις μητέρες, τα νεογνά και τα παιδιά, όπου θα περιλαμβάνονται η πρωτοβάθμια πρόληψη, τα προγράμματα εμβολιασμού και η πρωτοβάθμια περίθαλψη, η πρόσβαση σε διάγνωση, θεραπεία και αποκατάσταση και η πρόσβαση στο πλέον ευρύ φάσμα ιατρικής και εξειδικευμένης θεραπευτικής αγωγής, η εξασφάλιση στις γυναίκες του δικαίωματος στη σεξουαλική και αναπαραγωγική υγεία, στην περίθαλψη μητρότητας και σε κατ' οίκον επισκέψεις κατά την προγεννητική και μεταγεννητική περίοδο περίθαλψης, καθώς και η διασφάλιση της πρόσβασης σε οικογενειακούς ιατρούς, νοσηλευτές, οδοντιάτρους, διατροφολόγους, λογοθεραπευτές, οφθαλμιάτρους, οικογενειακούς συμβούλους και ψυχολόγους και άλλους ειδικούς της ψυχικής υγείας, ανεξαρτήτως του εθνικού, κοινωνικού ή διοικητικού καθεστώτος των γονέων· επισημαίνει την αξία του εμβολιασμού των παιδιών και την ανάγκη να καταπολεμηθούν οι εστίες παραπληροφόρησης σχετικά με τα οφέλη του· εκφράζει την ανησυχία του για τη συνεχιζόμενη έλλειψη φαρμάκων για παιδιά και καλεί την Επιτροπή και τα κράτη μέλη να διασφαλίσουν την επαρκή

παραγωγή και αποθήκευση σημαντικών παιδιατρικών φαρμάκων πρωτοβάθμιας υγειονομικής περιθαλψής·

25. καλεί τα κράτη μέλη να δημιουργήσουν συμπράξεις μεταξύ της εκπαίδευσης, της υγείας και των κοινωνικών υπηρεσιών για τη διευκόλυνση της πρόσβασης των παιδιών που έχουν ανάγκη στη φροντίδα και την υποστήριξη που χρειάζονται, για παράδειγμα μέσω της πραγματοποίησης ακουστικών και οπτικών τεστ στα παιδιά απευθείας στο σχολείο· καλεί τα κράτη μέλη να διευκολύνουν την ανταλλαγή πληροφοριών μεταξύ των διαφόρων κοινωνικών, εκπαιδευτικών και υγειονομικών υπηρεσιών σχετικά με τις αναπτυξιακές ανάγκες των παιδιών, με προηγούμενη συμφωνία των γονέων τους, διασφαλίζοντας παράλληλα τον σεβασμό του δικαιώματος στην ιδιωτική ζωή των παιδιών και των οικογενειών τους και το βέλτιστο συμφέρον του παιδιού·
26. καλεί τα κράτη μέλη να σχεδιάσουν, να χρηματοδοτήσουν και να εφαρμόσουν δεόντως εθνικές στρατηγικές προκειμένου να διασφαλίσουν ότι τα παιδιά και οι οικογένειές τους έχουν πρόσβαση σε υγιεινά και οικονομικά προσιτά τρόφιμα· υπενθυμίζει ότι η συνέχιση της περιορισμένης πρόσβασης σε φρέσκα, οικονομικά προσιτά και υγιεινά τρόφιμα πυροδοτεί προβλήματα υγείας, ιδίως για νοικοκυριά με χαμηλό εισόδημα και ευάλωτα άτομα που ζουν σε περιοχές με ανεπαρκή σύνδεση και εξυπηρέτηση· παροτρύνει τα κράτη μέλη να συμπεριλάβουν τα υγιεινά τρόφιμα στις στρατηγικές τους για τη δημόσια υγεία ενθαρρύνοντας τη διαφοροποίηση της διατροφής και, όπου χρειάζεται, τα συμπληρώματα διατροφής, προκειμένου να προστατεύονται τα παιδιά από τις αρνητικές επιπτώσεις της δυσθρεψίας ή του υποσιτισμού· ζητεί να αναληφθούν δράσεις που θα ενθαρρύνουν τη διαθεσιμότητα υγιεινών και οικονομικά προσιτών τροφίμων, ενώ παράλληλα θα αποθαρρύνουν την κατανάλωση υψηλής περιεκτικότητας σε ζάχαρη και παχυντικών τροφίμων και ποτών από παιδιά και εφήβους·
27. καλεί τα κράτη μέλη να διασφαλίσουν και να ενισχύσουν την ομαλή συνεργασία και την επαρκή οικονομική στήριξη σε μη κυβερνητικές οργανώσεις για την επισιτιστική βοήθεια, καθώς και να ενισχύσουν τη συνεργασία με τις αρμόδιες δομές στον δημόσιο και τον ιδιωτικό τομέα προκειμένου να στοχεύσουν αποτελεσματικότερα στις οικονομικές επιπτώσεις της παρούσας κρίσης και να στηρίξουν καλύτερα τις επηρεαζόμενες οικογένειες· τονίζει την ανάγκη να δοθεί επείγουσα προσοχή στην τρέχουσα κρίση επισιτιστικής βοήθειας που αντιμετωπίζουν τόσο οι αρμόδιες δομές όσο και οι οικονομικά ευάλωτες οικογένειες και τα παιδιά τους· καλεί τα κράτη μέλη να ανταλλάζουν γνώσεις και εμπειρίες σχετικά με τη στήριξη της απασχόλησης των γονέων μέσω του προγράμματος αμοιβαίας μάθησης της ΕΕ·
28. πιστεύει ότι τα ψυχολογικά προβλήματα που προκύπτουν από τη φτώχεια και τον κοινωνικό αποκλεισμό δεν έχουν ληφθεί επαρκώς υπόψη στη στρατηγική της Επιτροπής για την ψυχική υγεία και στα εθνικά σχέδια δράσης· καλεί τα κράτη μέλη να στηρίζουν της οικογένειες σε ευάλωτες καταστάσεις μέσω προσαρμοσμένων και εξατομικευμένων κοινωνικών υπηρεσιών, στήριξης της ψυχικής υγείας και ψυχοκοινωνικής υποστήριξης·
29. σημειώνει την ανακοίνωση της Επιτροπής, της 11ης Μαΐου 2022, με τίτλο «Μια ψηφιακή δεκαετία για τα παιδιά και τις νέες/τους νέους: η νέα ευρωπαϊκή στρατηγική για ένα καλύτερο διαδίκτυο για τα παιδιά», και ζητεί μια γενική πολιτική με στόχο την

προστασία της ψυχικής υγείας των παιδιών από την υπερέκθεση και την υπερκατανάλωση επιγραμμικού περιεχομένου·

30. ζητεί από την Επιτροπή και τα κράτη μέλη να προωθήσουν ενεργά τον θηλασμό, σύμφωνα με τις συστάσεις του ΠΟΥ·
31. επικροτεί τη στρατηγική 2021-2030 για τα δικαιώματα των ατόμων με αναπηρία ως έναν έμπρακτο τρόπο για να διασφαλιστούν τα ίσα δικαιώματα των ατόμων με αναπηρία και η πλήρης συμμετοχή τους στην κοινωνία· τονίζει την ανάγκη να διασφαλιστεί ότι οι αναπηρίες λαμβάνονται δεόντως υπόψη κατά τον σχεδιασμό, την εφαρμογή και παρακολούθηση των πολιτικών και πρωτοβουλιών της ΕΕ, ιδίως των φραγμών και των προκλήσεων που αντιμετωπίζουν τα παιδιά· καλεί την Επιτροπή να επιταχύνει την πρότασή της³⁷ για ένα πλαίσιο κοινωνικών υπηρεσιών αριστείας για τα άτομα με αναπηρία και να διασφαλίσει ότι το πλαίσιο αυτό αναβαθμίζει επίσης την πρόσβαση των παιδιών με αναπηρία και των παιδιών με γονείς με αναπηρία σε κοινωνικές υπηρεσίες αριστείας· τονίζει ότι τα παιδιά που χρήζουν φροντίδας και τα παιδιά με αναπηρία και/ή γνωστικές διαταραχές χρειάζονται ειδικά και στοχευμένα μέτρα, ιδίως σε περιόδους κρίσης, καθώς και ειδικές εκπαιδευτικές υπηρεσίες και υπηρεσίες φροντίδας, προκειμένου να αντιμετωπιστούν οι ανισότητες και η έλλειψη κοινωνικής ένταξης·
32. καλεί τα κράτη μέλη να αναπτύξουν ειδικά μέτρα για τη στήριξη των γονέων με αναπηρία και των γονέων παιδιών με αναπηρία και να διασφαλίσουν προσβάσιμες πληροφορίες σχετικά με τη στήριξη που διατίθεται σε αυτούς· αναγνωρίζει τα οφέλη της παρέμβασης στην πρώιμη παιδική ηλικία με επίκεντρο την οικογένεια και καλεί την Επιτροπή και τα κράτη μέλη να την ενσωματώσουν σε όλους τους σχετικούς τομείς πολιτικής, όπως οι πολιτικές για την προστασία των δικαιωμάτων των παιδιών και των ατόμων με αναπηρία, και να προωθήσουν την ανταλλαγή πληροφοριών και βέλτιστων πρακτικών σχετικά με αυτή· καλεί την Επιτροπή και τα κράτη μέλη να ενσωματώσουν την προοπτική της αναπηρίας και να διαβουλεύονται ουσιαστικά με τα άτομα με αναπηρία και τις οργανώσεις εκπροσώπησής τους όταν σχεδιάζουν δράσεις, προκειμένου να διασφαλίσουν επαρκές βιοτικό επίπεδο και κοινωνική προστασία για τα άτομα με αναπηρία, ιδίως σε περιόδους κρίσεων και μεταβάσεων·
33. καλεί τα κράτη μέλη να ενισχύσουν την αποτελεσματικότητα των κοινωνικών υπηρεσιών και της κοινωνικής προστασίας, μεταξύ άλλων αντιμετωπίζοντας τις ελλείψεις εργαζομένων και επενδύοντας στην επαγγελματική τους εξέλιξη μέσω ευκαιριών συνεχούς κατάρτισης, καθώς και διασφαλίζοντας επαρκείς μισθούς και αξιοπρεπείς συνθήκες εργασίας·
34. καλεί την Επιτροπή και τα κράτη μέλη να κάνουν την ευρύτερη δυνατή χρήση της Ευρωπαϊκής Εγγύησης για τα Παιδιά ως κοινωνική απάντηση που διευκολύνει την κοινωνική ένταξη και ενσωμάτωση των παιδιών και των οικογενειών που πλήττονται από τη φτώχεια και τον κοινωνικό αποκλεισμό, ιδίως από καθορισμένες ομάδες-στόχους και στις τις πλέον απομακρυσμένες περιοχές· τονίζει ότι τα διαθέσιμα κονδύλια είναι σαφώς ανεπαρκή για την αντιμετώπιση των υφιστάμενων διαρθρωτικών προβλημάτων, τα οποία έχουν επιδεινωθεί από το σωρευτικό αποτέλεσμα των

---

³⁷ Ευρωπαϊκή Επιτροπή, Μάιος 2022, «[Check progress on the Strategy for the Rights of Persons with Disabilities](#)» (Έλεγχος προόδου όσον αφορά τη στρατηγική για τα δικαιώματα των ατόμων με αναπηρία).

διαδοχικών κρίσεων και της έλλειψης δημόσιων επενδύσεων· καλεί την Επιτροπή και τα κράτη μέλη να κλιμακώσουν τις επενδύσεις και να ενισχύσουν τα συστήματα παιδικής προστασίας και τις υπηρεσίες κοινωνικής πρόνοιας, με την προώθηση της ταχείας εφαρμογής της Εγγύησης για τα Παιδιά στο πλαίσιο των νέων κρίσεων και του αυξανόμενου αριθμού³⁸ των παιδιών που έχουν ανάγκη·

35. επαναλαμβάνει το αίτημά του προς τα κράτη μέλη που δεν έχουν ακόμη δημοσιεύσει το εθνικό τους σχέδιο δράσης στο πλαίσιο της Ευρωπαϊκής Εγγύησης για τα Παιδιά να το πράξουν χωρίς καθυστέρηση, ούτως ώστε τα παιδιά που βρίσκονται σε ανάγκη να μπορούν χωρίς καθυστέρηση να επωφεληθούν από αυτό· καλεί τα κράτη μέλη να επανεξετάζουν και να επικαιροποιούν τακτικά τα εθνικά τους σχέδια δράσης, να εκπληρώνουν την πολιτική τους δέσμευση με ολοκληρωμένες φιλόδοξες δράσεις και να θέτουν σε εφαρμογή συστήματα παρακολούθησης και αξιολόγησης, ορίζοντας σαφείς, πολυτομεακούς και συγκρίσιμους δείκτες μέτρησης, επενδύοντας στην αποδοτική και αποτελεσματική συλλογή δεδομένων και σε πιο συγκεκριμένους στόχους και αποτυπώνοντας τους στόχους της Εγγύησης για τα Παιδιά· καλεί τα κράτη μέλη να διασφαλίσουν τη συνοχή και συνέργειες μεταξύ της Ευρωπαϊκής Εγγύησης για τα Παιδιά ως στρατηγικής για την καταπολέμηση της φτώχειας και της Ενισχυμένης Εγγύησης για τη Νεολαία ως ενεργού πολιτικής για την αγορά εργασίας, προκειμένου να καλυφθεί όλο το ηλικιακό εύρος από τη γέννηση έως την ενηλικίωση·
36. καλεί την Επιτροπή και τα κράτη μέλη να αυξήσουν την κοινωνική στήριξη ειδικά για τους γονείς που είναι άνεργοι ή εγκλωβισμένοι σε συνθήκες εργασιακής φτώχειας, ιδίως μέσω ενός ελάχιστου εγγυημένου εισοδήματος· καλεί την Επιτροπή, με σεβασμό προς την αρχή της επικουρικότητας, να προτείνει μια οδηγία πλαίσιο για το ελάχιστο εισόδημα που θα καθορίζει ελάχιστα κοινά πρότυπα και μεθοδολογίες για τη διασφάλιση προσβάσιμων, ενεργών και επαρκών συστημάτων ελάχιστου εισοδήματος·
37. επισημαίνει το δικαίωμα σε αξιοπρεπή, οικονομικά προσιτή, χωρίς αποκλεισμούς, ενεργειακά αποδοτική και ποιοτική στέγαση που να ανταποκρίνεται στις ανάγκες των παιδιών και των οικογενειών τους και να διασφαλίζει την ευημερία, την ιδιωτικότητα και την ποιότητα ζωής τους· εκφράζει τη λύπη του για τις στεγαστικές πολιτικές που ωθούν τις οικογένειες να εγκαταλείψουν τις πόλεις σε διάφορα κράτη μέλη, στρεβλώνοντας τους μηχανισμούς κοινωνικότητας και αποδυναμώνοντας τα δίκτυα πρωτοβάθμιας στήριξης, με αποτέλεσμα να αυξάνεται ο αποκλεισμός των παιδιών· καλεί τα κράτη μέλη να προωθήσουν μια δημόσια στεγαστική πολιτική που θα χτυπά την κερδοσκοπία στην ιδιοκτησία, θα επενδύει στην κοινωνική και βιώσιμη στέγαση και θα εγγυάται το δικαίωμα σε αυτή· καλεί την Επιτροπή να αναπτύξει ένα φιλόδοξο σχέδιο για την κάλυψη των στεγαστικών αναγκών όλων των πολιτών της ΕΕ, τη στήριξη της ανάπτυξης της κοινωνικής στέγασης καθιστώντας παράλληλα πιο προσιτές τις στεγαστικές επιδοτήσεις, καθώς και για την εξάλειψη της έλλειψης στέγης έως το 2030 μέσω προληπτικών και προσανατολισμένων στη στέγη στρατηγικών· υπενθυμίζει ότι η επιδείνωση του αποθέματος κατοικιών – η οποία επηρεάζει την ενεργειακή απόδοση – και η αύξηση των τιμών της ενέργειας καθιστούν ευάλωτα τα παιδιά και τις οικογένειές τους·

---

³⁸ Save the Children Europe, 2023, «[Guaranteeing Children's Future: How COVID-19, cost-of-living and climate crises affect children in poverty and what governments in Europe need to do](#)» (Διασφαλίζοντας το μέλλον των παιδιών: πώς η νόσος COVID-19, το κόστος ζωής και οι κλιματικές κρίσεις επηρεάζουν τα παιδιά σε κατάσταση φτώχειας και τι πρέπει να κάνουν οι κυβερνήσεις στην Ευρώπη).

38. καλεί τα κράτη μέλη να αξιολογήσουν τον αντίκτυπο του πληθωρισμού και της αύξησης του κόστους ζωής στις διάφορες κοινωνικοοικονομικές ομάδες, προκειμένου να αναπτύξουν στοχευμένα μέτρα για τα πλέον ευάλωτα νοικοκυριά, ιδίως όσον αφορά τα τρόφιμα, την ενέργεια, τις μεταφορές, τη συνδεσιμότητα στο διαδίκτυο και άλλα βασικά αγαθά, λαμβάνοντας υπόψη την προσέγγιση που συνεκτιμά τα παιδιά και τη διάσταση του φύλου, προκειμένου να μειωθεί ο αντίκτυπος της αύξησης του κόστους ζωής στα παιδιά και τις οικογένειές τους και να αντιμετωπιστεί οικονομικά· καλεί τα κράτη μέλη να αναπτύξουν στοχευμένα μέτρα για την αντιμετώπιση αυτών των επιπτώσεων και να διευκολύνουν την αναπροσαρμογή των κοινωνικών παροχών και των μισθών σύμφωνα με τον πληθωρισμό·

Αντιμετώπιση των διακρίσεων και του κοινωνικού αποκλεισμού

39. καταδικάζει όλες τις μορφές βίας, κακοποίησης, εκμετάλλευσης και παραμέλησης, μεταξύ άλλων και διαδικτυακά, σε ό,τι αφορά τα παιδιά, καθώς και τη βία κατά των γυναικών, την ενδοοικογενειακή βία και την έμφυλη βία· καλεί τα κράτη μέλη να αναπτύξουν, να ενισχύσουν και να εφαρμόσουν ολοκληρωμένα συστήματα πρόληψης και προστασίας των παιδιών και άλλων θυμάτων, με σκοπό την εξάλειψη της βίας, της κακοποίησης, της εκμετάλλευσης και της παραμέλησης· υπογραμμίζει ότι τα συστήματα αυτά θα πρέπει να αναπτυχθούν σε συνεργασία με όλες τις σχετικές δημόσιες υπηρεσίες (συμπεριλαμβανομένων των σχολείων και των ιδρυμάτων υγείας), προκειμένου να καθίσταται δυνατή μια ταχεία απόκριση που προστατεύει και ενδυναμώνει τα παιδιά και προάγει το υπέρτατο συμφέρον τους· καλεί τα κράτη μέλη να δώσουν ιδιαίτερη προσοχή στη βία μεταξύ παιδιών, συμπεριλαμβανομένης της βίας και του εκφοβισμού στο διαδίκτυο, καθώς και να ανταλλάξουν βέλτιστες πρακτικές στον τομέα αυτόν προκειμένου να αναπτυχθούν αποτελεσματικές αντιδράσεις για την πρόληψη των αρνητικών επιπτώσεων στα παιδιά·
40. καταδικάζει όλες τις μορφές διακρίσεων· τονίζει ότι οι διακρίσεις έχουν άμεσο αντίκτυπο στα παιδιά και τις οικογένειές τους, καθώς εμποδίζουν την πρόσβασή τους στην αγορά εργασίας, τη στέγαση και τις βασικές υπηρεσίες· καλεί την Επιτροπή και τα κράτη μέλη να ευαισθητοποιήσουν το κοινό προκειμένου να τεθεί τέλος στον στιγματισμό, τα στερεότυπα και τον κοινωνικό αποκλεισμό των παιδιών και οικογενειών που βρίσκονται σε ευάλωτη κατάσταση, ώστε οι άνθρωποι να κατανοήσουν ότι οι οικογένειες μπορεί να μην έχουν κανέναν έλεγχο στις περιστάσεις που τις καθιστούν ευάλωτες·
41. εκφράζει τη λύπη του για το γεγονός ότι ο κύκλος της φτώχειας στις οικογένειες Ρομά οδηγεί συχνά στην υπερεκπροσώπηση των παιδιών Ρομά στα ιδρύματα κοινωνικής προστασίας σε σύγκριση με τα παιδιά που δεν είναι Ρομά· επισημαίνει το γεγονός ότι τα παιδιά Ρομά και οι οικογένειές τους είναι συχνά τα πρώτα που υποφέρουν σε περιόδους κρίσης· καλεί την Επιτροπή και τα κράτη μέλη να δώσουν ιδιαίτερη προσοχή κατά την εφαρμογή της Εγγύησης για τα Παιδιά στις μοναδικές προκλήσεις που αντιμετωπίζουν τα παιδιά Ρομά, τα οποία συχνά βιώνουν ακραία φτώχεια, αποκλεισμό και διακρίσεις σε όλους τους τομείς της ζωής· καλεί τα κράτη μέλη να δώσουν προτεραιότητα σε αποτελεσματικά μέτρα και ειδικές δράσεις για τη βελτίωση της κατάστασης της οικογένειας και των συνθηκών διαβίωσης, της υγείας και της ευημερίας των παιδιών και της πρώιμης μάθησης, και για την προώθηση της

προσαρμοστικής γονικής μέριμνας κατά την εφαρμογή του στρατηγικού πλαισίου της ΕΕ για τους Ρομά·

42. τονίζει την ανάγκη να πραγματοποιηθούν επενδύσεις στη στήριξη και την παρακολούθηση των παιδιών προσφύγων και μεταναστών, ιδίως των ασυνόδευτων ανηλίκων και των ανιθαγενών παιδιών και των οικογενειών τους, και να εξασφαλιστούν επαρκείς και ειδικευμένοι φροντιστές, ποιοτικές εγκαταστάσεις υποδοχής και κοινότητες υποδοχής, προκειμένου να μειωθούν οι ανισότητες και να προωθηθεί η κοινωνική ένταξη των παιδιών και των οικογενειών τους· τονίζει την ανάγκη να διασφαλιστεί η ευθυγράμμιση όλων των σχετικών πολιτικών και αποφάσεων με τη στρατηγική της ΕΕ για τα δικαιώματα του παιδιού· συνιστά η διαδικασία ένταξης για τα ασυνόδευτα παιδιά και τους νέους αιτούντες άσυλο να ελαχιστοποιήσει τη χρήση της ιδρυματοποίησης·
43. συνιστά στα κράτη μέλη να αναπτύξουν προορατικές κοινωνικές πολιτικές για την αντιμετώπιση των βαθύτερων αιτίων της τοποθέτησης των παιδιών σε ιδρύματα, διασφαλίζοντας ότι τα παιδιά δεν τοποθετούνται σε ιδρύματα λόγω φτώχειας και αποκλεισμού· καλεί τα κράτη μέλη να διασφαλίσουν ότι η τοποθέτηση παιδιών και νέων σε ιδρύματα πραγματοποιείται μόνο ως έσχατη λύση και να επενδύσουν στην τοποθέτηση παιδιών και νέων σε εναλλακτικά συστήματα φροντίδας, προκειμένου να διευκολυνθεί η μετάβαση από την ιδρυματική φροντίδα στη φροντίδα σε επίπεδο οικογένειας και κοινότητας, με πλήρη σεβασμό των υποχρεώσεων που κατοχυρώνονται στη Σύμβαση των Ηνωμένων Εθνών για τα δικαιώματα των ατόμων με αναπηρία, στη Σύμβαση των Ηνωμένων Εθνών για τα δικαιώματα του παιδιού και σε άλλες βασικές πράξεις για τα ανθρώπινα δικαιώματα·
44. καλεί τα κράτη μέλη να δώσουν ιδιαίτερη προσοχή στα προβλήματα της παιδικής εργασίας στην Ευρώπη και να αξιολογήσουν τον αντίκτυπο στην παιδική εργασία που μπορεί ενδεχομένως να προκληθεί από δημοσιονομικές περικοπές στην εκπαίδευση και την κατάρτιση, καθώς και στις κοινωνικές πολιτικές και τη στήριξη των οικογενειών· χαιρετίζει, στο πλαίσιο αυτό, τις συστάσεις³⁹ για την εξάλειψη των αιτίων της παιδικής εργασίας· καλεί τα κράτη μέλη να διασφαλίσουν ότι οι επιθεωρήσεις εργασίας διαθέτουν επαρκείς πόρους για τη συλλογή δεδομένων, την παρακολούθηση της παιδικής εργασίας και τη λήψη προληπτικών και διορθωτικών μέτρων·
45. καλεί τα κράτη μέλη και την Επιτροπή να συμμετάσχουν ενεργά στην καταπολέμηση της εμπορίας παιδιών που αποσκοπεί σε οποιαδήποτε μορφή εκμετάλλευσης όπως είναι μεταξύ άλλων η εργασία, ο εξαναγκασμός σε γάμο, η παράνομη υιοθεσία, οι παράνομες δραστηριότητες και η σεξουαλική εκμετάλλευση·

Το δικαίωμα κάθε παιδιού σε ένα καθαρό, υγιές και βιώσιμο περιβάλλον, στη συμμετοχή και στο παιχνίδι

46. επισημαίνει ότι η περιβαλλοντική ρύπανση και η κλιματική αλλαγή έχουν δυσανάλογο αντίκτυπο σε ομάδες χαμηλότερου εισοδήματος και ότι υπάρχει συνακόλουθα υψηλότερη εμφάνιση προβλημάτων υγείας, χαμηλότερο προσδόκιμο ζωής και λιγότερες ευκαιρίες ζωής για τα παιδιά· τονίζει ότι είναι σημαντικό να προσαρμοστούν

---

³⁹ ILO–UNICEF, 2021, «Child Labour: Global estimates 2020, trends and the road forward» (Παιδική φτώχεια: συνολικές εκτιμήσεις για το 2020, τάσεις και πορεία προς τα εμπρός).

οι δομές διαβίωσης, φροντίδας και εκπαίδευσης στις κλιματικές καταστάσεις έκτακτης ανάγκης και να ενσωματωθεί μια ευαίσθητη ως προς τα παιδιά προσέγγιση στο θέμα αυτό, συμπεριλαμβανομένης της συμμετοχής των εν λόγω δομών σε σχετικές δραστηριότητες και της απόκτησης των δεξιοτήτων που είναι απαραίτητες για την κλιματική μετάβαση· καλεί τα κράτη μέλη να λάβουν υπόψη τα ανωτέρω κατά την κατάρτιση των σχεδίων τους για την προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή και τον μετριασμό της, συμπεριλαμβάνοντας ειδικές λύσεις για τα παιδιά και τους νέους, κατοχυρώνοντας τον σεβασμό του δικαιώματος σε ένα ασφαλές, προστατευμένο και καθαρό περιβάλλον και διασφαλίζοντας την ευαισθητοποίηση των νεότερων γενεών·

47. τονίζει το δικαίωμα όλων των παιδιών στον πολιτισμό, τον αθλητισμό και την ψυχαγωγία, καθώς και στην πρόσβαση σε ανοικτούς χώρους και σε ένα υγιές περιβάλλον, όπως ορίζεται στη UNCRC· καλεί τα κράτη μέλη να προωθήσουν κατάλληλες εξωσχολικές και ψυχαγωγικές δραστηριότητες που θα επιτρέπουν σε όλα τα παιδιά, ανεξάρτητα από το κοινωνικοοικονομικό υπόβαθρο και την οικογενειακή τους κατάσταση, να περνούν τον χρόνο τους μετά το σχολείο και στη διάρκεια των διακοπών κάνοντας κάτι που τους τονώνει σωματικά και ψυχικά· ενθαρρύνει τα κράτη μέλη να χρησιμοποιήσουν τα διαθέσιμα ευρωπαϊκά κονδύλια για να προωθήσουν την ίση συμμετοχή των παιδιών από μειονεκτούντα νοικοκυριά σε εξωσχολικές και ψυχαγωγικές δραστηριότητες· καλεί τα κράτη μέλη να θεσπίσουν πολιτικές που παρέχουν στους γονείς τη δυνατότητα να στηρίζουν τα παιδιά τους εκτός των εγκαταστάσεων παιδικής μέριμνας καθ' όλη τη διάρκεια της παιδικής τους ηλικίας, ιδίως δε κατά την πρώιμη παιδική ηλικία·
48. τονίζει τη σημασία μιας ενισχυμένης στρατηγικής της ΕΕ για τον αθλητισμό, η οποία θα ενθαρρύνει τα παιδιά και τους νέους να συμμετέχουν στον αθλητισμό και τη σωματική αγωγή, ανεξάρτητα από το κοινωνικοοικονομικό τους υπόβαθρο, και να απολαμβάνουν τους υπαίθριους χώρους ανεξάρτητα από την ηλικία και το επίπεδο φυσικής τους κατάστασης· τονίζει τον κεντρικό ρόλο του αθλητισμού στη βελτίωση της ανθεκτικότητας της υγείας των παιδιών και στην πρόληψη των χρόνιων νοσημάτων· επαναλαμβάνει ότι ο ομαδικός αθλητισμός αποτελεί μοχλό κοινωνικής ένταξης·
49. συνιστά στην Επιτροπή και στα κράτη μέλη να αναπτύξουν κατευθυντήριες γραμμές για την υποστήριξη της συμμετοχής των παιδιών στη διαδικασία χάραξης πολιτικής, θεσπίζοντας μηχανισμούς που να προάγουν τη συμμετοχή των παιδιών στις διαδικασίες λήψης αποφάσεων που επηρεάζουν τη ζωή τους, και να δίνουν στα παιδιά τη δυνατότητα και να τα ενθαρρύνουν να εκφράζουν ενημερωμένες απόψεις, διασφαλίζοντας ότι οι απόψεις αυτές θα αντικατοπτρίζονται στις βασικές αποφάσεις που τα επηρεάζουν·
50. συνιστά στην Επιτροπή και στα κράτη μέλη, στις πολιτικές τους για τα παιδιά ή στις πολιτικές που έχουν αντίκτυπο στα παιδιά, να δώσουν έμφαση στο δικαίωμα στο παιχνίδι και στην ψυχαγωγική δραστηριότητα ως δομικό στοιχείο της συνολικής ανάπτυξης των παιδιών, μέσω της δημιουργίας υποδομών και προγραμμάτων που αντικατοπτρίζουν τη σημασία του εν λόγω δικαιώματος·

ο

ο ο

51. αναθέτει στην Πρόεδρό του να διαβιβάσει το παρόν ψήφισμα στο Συμβούλιο και την Επιτροπή.

ΑΙΤΙΟΛΟΓΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ

Η ολοκληρωμένη ανάπτυξη των παιδιών, η οποία τους επιτρέπει να μεγαλώνουν υγιή, φιλοπερίεργα, παρεμβατικά και με σεβασμό στον κόσμο που τα περιβάλλει, είναι απαραίτητη για να διασφαλιστεί ένα δικαιότερο, πιο ισότιμο και καλύτερο μέλλον. Η διαμόρφωση καθολικών και διαρθρωτικών πολιτικών που το εγγυώνται αποτελεί ευθύνη των κρατών μελών και η Ευρωπαϊκή Ένωση μπορεί να συμβάλει, μεταξύ άλλων μέσω της ανακατανομής των κονδυλίων για την προώθηση της εδαφικής και κοινωνικής συνοχής, καθώς και μέσω του καθορισμού ειδικών προγραμμάτων που μπορούν να συμβάλουν σε ολοκληρωμένες κοινωνικές απαντήσεις.

Οι πολιτικές αυτές πρέπει να ενισχύουν τις επενδύσεις σε καθολικές, δημόσιες και ποιοτικές υπηρεσίες εκπαίδευσης, υγείας και κοινωνικής ασφάλισης. Να προωθούν τον αθλητισμό και τη σωματική αγωγή, τις δραστηριότητες στην ύπαιθρο και την πρόσβαση στον πολιτισμό. Να προάγουν τη συμμετοχή των παιδιών και τα προγράμματα αγωγής του πολίτη για τα παιδιά και τους νέους. Να παρέχουν κατάλληλες απαντήσεις κατά της βίας. Να διασφαλίζουν άνετη στέγαση. Να συμβάλλουν σε ένα βιώσιμο περιβάλλον. Να δίνουν έμφαση στο αναφαίρετο δικαίωμα του παιδιού στο παιχνίδι.

Τα πρώτα χρόνια της ζωής έχουν καθοριστικό αντίκτυπο στην ολοκληρωμένη ανάπτυξη των παιδιών, καθώς τα παιδιά αναπτύσσουν βασικές ικανότητες κατά τα πρώτα αυτά έτη.

Είναι σημαντικό να εξασφαλιστούν δωρεάν βρεφονηπιακοί σταθμοί, στο πλαίσιο ενός δημόσιου δικτύου, για όλα τα παιδιά ηλικίας κάτω των τριών ετών, ώστε να εξαλειφθούν οι διακρίσεις που γεννούν οι δυσκολίες πρόσβασης και οι οποίες ωθούν πολλές οικογένειες σε επισφαλείς λύσεις. Εξίσου σημαντική είναι και η δωρεάν πρόσβαση στην προσχολική εκπαίδευση για όλα τα παιδιά από την ηλικία των τριών ετών. Τα εκπαιδευτικά συστήματα σε όλες τις βαθμίδες τους θα πρέπει να προωθούν ένα καθολικό πρότυπο και να εστιάζουν στην ολοκληρωμένη ανάπτυξη των ατόμων.

Ακόμη και σε κράτη μέλη όπου το δικαίωμα στην υγεία κατοχυρώνεται νομοθετικά, πολλά παιδιά δεν έχουν πρόσβαση σε επαρκή υγειονομική περίθαλψη λόγω έλλειψης διαθέσιμων δημόσιων υπηρεσιών. Είναι αναγκαίο να πραγματοποιηθούν επενδύσεις σε καθολικές και δωρεάν δημόσιες υπηρεσίες υγείας που θα εγγυώνται στα παιδιά δημόσια περίθαλψη σε όλες τις ειδικότητες και σε όλες τις περιστάσεις.

Τα τελευταία χρόνια σημειώθηκε μείωση των ποσοστών εμβολιασμού και η κύρια άμυνα κατά σοβαρών ασθενειών έχει χαθεί, γεγονός που συνέβαλε στην επανεμφάνιση νόσων που θεωρείτο ότι είχαν εξαλειφθεί στην ΕΕ. Θα πρέπει να προωθηθούν εκστρατείες για την αντιμετώπιση του αρνητισμού και της παραπληροφόρησης σχετικά με τα εμβόλια.

Ο θηλασμός έχει τεράστια οφέλη για την υγιή ανάπτυξη των παιδιών και για τις μητέρες. Χρειάζονται πολιτικές που να προωθούν και να καθιστούν δυνατό τον μητρικό θηλασμό από τη γέννηση έως την ηλικία των 6 μηνών, όπως συνιστά ο ΠΟΥ, μεταξύ άλλων με την παροχή αδειών μητρότητας και σχετικών δικαιωμάτων, όταν οι γυναίκες επιστρέφουν στην εργασία.

Είναι αναγκαίο να ενισχυθούν τα δημόσια συστήματα κοινωνικής ασφάλισης με τη

διασφάλιση της καθολικότητας των οικογενειακών επιδομάτων και των παροχών (προσαυξημένων ή μη από την Εγγύηση για τα Παιδιά) που συμπληρώνουν τα εισοδήματα των νοικοκυριών, όπως τα μέσα που αφορούν το ελάχιστο εισόδημα, ιδίως για τις οικογένειες με παιδιά.

Ένα στα πέντε παιδιά στην Ευρώπη βιώνει κάποια μορφή σεξουαλικής βίας, ενώ οι περισσότερες κακοποιήσεις λαμβάνουν χώρα σε ένα υποθετικό πλαίσιο εμπιστοσύνης, όπως η οικογένεια ή συναφείς θεσμοί. Τα παιδιά αντιπροσωπεύουν περίπου το ένα τέταρτο των θυμάτων εμπορίας ανθρώπων στην ΕΕ, είναι δε στην πλειονότητά τους κορίτσια που αποτελούν θύματα σεξουαλικής εκμετάλλευσης.

Όλα τα παιδιά έχουν δικαίωμα προστασίας από την κακοποίηση, τη βία, την παιδική εργασία και την παραμέληση. Οι έρευνες δείχνουν ότι οι οικονομικές πιέσεις εντός των οικογενειών και η αποεπένδυση σε δημόσιες υπηρεσίες θέτουν τα παιδιά σε μεγαλύτερο κίνδυνο.

Απαιτούνται πολιτικές για την αντιμετώπιση του διαρθρωτικού προβλήματος της φτώχειας και του κοινωνικού αποκλεισμού. Στην ΕΕ, σχεδόν το 25 % των παιδιών διατρέχουν αυτόν τον κίνδυνο. Τα παιδιά που μεγαλώνουν μέσα στη φτώχεια και τον κοινωνικό αποκλεισμό δυσκολεύονται περισσότερο να επιτύχουν στο σχολείο, να έχουν καλή υγεία και να αξιοποιήσουν πλήρως τις δυνατότητές τους σε μεταγενέστερη φάση της ζωής τους, κάτι που διαιωνίζει τον κύκλο της φτώχειας και του κοινωνικού αποκλεισμού.

Διάφορες οργανώσεις αναφέρουν ως κύριο αίτιο αύξησης της φτώχειας τα λεγόμενα μέτρα λιτότητας (σημαντική μείωση της κοινωνικής στήριξης παιδιών και οικογενειών, αύξηση της ανεργίας και μαζική χρήση συμβάσεων επισφαλούς εργασίας, αύξηση της φορολογικής επιβάρυνσης), ισχυριζόμενες ότι οι περικοπές στους προϋπολογισμούς για την αντιμετώπιση της κρίσης της περιόδου 2008-2013 αύξησαν τις ανισότητες και συνέβαλαν στην επιδείνωση των συνθηκών διαβίωσης των παιδιών, κατάσταση στην οποία ήλθαν να προστεθούν σωρευτικά η πανδημία COVID-19, η πληθωριστική έξαρση και η κλιμάκωση του πολέμου στην Ανατολική Ευρώπη.

Η παιδική φτώχεια είναι ένα πολυδιάστατο φαινόμενο που απορρέει από τη φτώχεια των νοικοκυριών και, ως εκ τούτου, χρειάζεται μια πολυδιάστατη απάντηση, η οποία περιλαμβάνει κατ' ανάγκη την αύξηση της απασχόλησης και της εργασιακής ασφάλειας, την αύξηση των μισθών και την πραγματοποίηση επενδύσεων σε δημόσιες υπηρεσίες.

Για να έχουν τα παιδιά δικαιώματα, πρέπει να έχουν δικαιώματα οι γονείς. Δεν έχουν μόνο οι γονείς το δικαίωμα να στηρίζουν τα παιδιά κατά την ανάπτυξή τους, αλλά το ίδιο δικαίωμα έχουν και τα παιδιά. Δεν είναι δυνατόν να μιλάμε για τα δικαιώματα των παιδιών χωρίς να μιλάμε για τους μισθούς, τα ωράρια και τη σταθερότητα της εργασίας των γονέων. Αυτό πρέπει να το κάνουμε ιδίως συμβάλλοντας στον τερματισμό της εργασιακής ανασφάλειας, της απορρύθμισης του ωραρίου εργασίας, της κακοπληρωμένης εργασίας, των χαμηλών μισθών, των μισθολογικών διακρίσεων, καθώς και του υψηλού κόστους της στέγασης, των μεταφορών, των βρεφονηπιακών σταθμών, της εκπαίδευσης ή της υγείας, που απομυζούν ένα σημαντικό μερίδιο του εισοδήματος των εργαζόμενων οικογενειών.

Οι οικογένειες με παιδιά με αναπηρία και οι γονείς με αναπηρία αντιμετωπίζουν συχνότερα τον κίνδυνο της φτώχειας και δυσκολίες εισόδου στην αγορά εργασίας.

Η απόκτηση παιδιών είναι μια επιλογή που δεν μπορεί να επιβάλλεται σε κανέναν, εκπληρώνει όμως μια κοινωνική λειτουργία την οποία πρέπει να στηρίζει η κοινωνία. Για να

γίνει συζήτηση σχετικά με τα δικαιώματα των γονέων και των παιδιών, θα πρέπει πρώτα να αντιμετωπιστεί η μη τήρηση των δικαιωμάτων μητρότητας και πατρότητας. Τα δικαιώματα αυτά πρέπει να διασφαλίζονται κατά την εγκυμοσύνη, τη λοχεία, τον θηλασμό, την αρρώστια ή σε οιαδήποτε άλλη δικαιολογημένη κατάσταση. Η ισχύουσα νομοθεσία στα κράτη μέλη απέχει πολύ από το να εφαρμόζεται στην πράξη, αρχής γενομένης από τις επιχειρήσεις και τους χώρους εργασίας. Υπάρχει επιτακτική ανάγκη τήρησης και επέκτασης των δικαιωμάτων αυτών, ιδίως με τη διασφάλιση ότι οι άδειες μητρότητας και πατρότητας θα αμείβονται τουλάχιστον κατά 100 % κατά τους πρώτους έξι μήνες της ζωής του βρέφους.

Τα παιδιά, οι γονείς τους, οι ανάδοχοι οικογένειες και οι φροντιστές θα πρέπει να προστατεύονται από διακρίσεις, όπως διακρίσεις λόγω φύλου, χρώματος, γενετήσιου προσανατολισμού, γλώσσας, θρησκείας ή πεποιθήσεων, πολιτικών φρονημάτων ή κάθε άλλης γνώμης, εθνικής, εθνοτικής ή κοινωνικής καταγωγής, ιδιότητας μέλους εθνικής μειονότητας, περιουσίας, γέννησης, αναπηρίας, ηλικίας ή άλλης κατάστασης.

Τα παιδιά χρειάζονται χρόνο: για να κοιμούνται, να ζουν με την οικογένεια και τους φίλους τους, να απολαμβάνουν την εξοχή, να συμμετέχουν σε ευρύ φάσμα πολιτιστικών, αθλητικών και ψυχαγωγικών δραστηριοτήτων. Το παιχνίδι αποτελεί καθοριστικό παράγοντα ανάπτυξης και δικαίωμα.

Τα παιδιά έχουν το δικαίωμα να είναι παιδιά, να μεγαλώνουν υγιή και ευτυχισμένα. Οι οικογένειές τους έχουν το δικαίωμα να στηρίζουν την ανάπτυξή τους.

**ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ: ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΟΝΤΟΤΗΤΩΝ Ή ΠΡΟΣΩΠΩΝ ΠΟΥ ΚΑΤΕΘΕΣΑΝ
ΤΙΣ ΑΠΟΨΕΙΣ ΤΟΥΣ ΣΤΗΝ ΕΙΣΗΓΗΤΡΙΑ**

Ο κατωτέρω κατάλογος καταρτίστηκε υπό την αποκλειστική ευθύνη της συντάκτριας της γνωμοδότησης. Στην εισηγήτρια κατατέθηκαν απόψεις από τις ακόλουθες οντότητες ή τα ακόλουθα πρόσωπα κατά την προετοιμασία της έκθεσης και μέχρι την έγκρισή της στην επιτροπή:

Οντότητα και/ή πρόσωπο
Erradicar a pobreza
Prochild colab
Confederação Nacional das Associações de Pais
Associação Portuguesa de Famílias Numerosas
Laboratório de Estudos Sociais sobre o nascimento - nascer.pt
Movimento Democrático de Mulheres
ISCTE-IUL
Gabinete Desenvolvimento social da Fundação Nossa Sra do Bom Sucesso
CONFEDERAÇÃO GERAL DOS TRABALHADORES PORTUGUESES - INTERSINDICAL NACIONAL / CGTP-IN
Comissão para a Igualdade entre Mulheres e Homens
UDIPSS Lisboa - União Distrital das Instituições Particulares de Solidariedade Social de Lisboa

28.9.2023

ΓΝΩΜΟΔΟΤΗΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ ΤΩΝ ΓΥΝΑΙΚΩΝ ΚΑΙ ΙΣΟΤΗΤΑΣ ΤΩΝ ΦΥΛΩΝ

προς την Επιτροπή Απασχόλησης και Κοινωνικών Υποθέσεων

σχετικά με τη μείωση των ανισοτήτων και την προώθηση της κοινωνικής ένταξης σε περιόδους κρίσης για τα παιδιά και τις οικογένειές τους (2023/2066(INI))

Συντάκτρια γνωμοδότησης: Ewa Koracz

ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ

Η Επιτροπή Δικαιωμάτων των Γυναικών και Ισότητας των Φύλων καλεί την Επιτροπή Απασχόλησης και Κοινωνικών Υποθέσεων, που είναι αρμόδια επί της ουσίας, να συμπεριλάβει στην πρόταση ψηφίσματός της τις ακόλουθες προτάσεις:

1. παρατηρεί ότι οι κρίσεις δεν είναι ουδέτερες ως προς το φύλο, ότι οι κοινωνικές ανισότητες και οι ανισότητες μεταξύ των φύλων σε ολόκληρη την ΕΕ έχουν επιδεινωθεί ως αποτέλεσμα πολλών διαδοχικών κρίσεων όπως ο αντίκτυπος της πανδημίας COVID-19, ο επιθετικός πόλεμος κατά της Ουκρανίας, καταστροφές που σχετίζονται με την κλιματική αλλαγή και η τρέχουσα αύξηση του κόστους διαβίωσης και της ενέργειας, και έχουν επηρεάσει αρνητικά τα παιδιά και τις οικογένειές τους όσον αφορά τις συνθήκες διαβίωσης, το εισόδημα, την πρόσβαση στην απασχόληση, την υγειονομική περίθαλψη, την εκπαίδευση και τις δεξιότητες και την πρόσβαση σε στέγαση, βασικά αγαθά, δημόσιες υπηρεσίες, φροντίδα και κοινωνικές υπηρεσίες, και συνεπώς από την άποψη της γενικής ευημερίας τους·
2. θεωρεί ότι τα λεγόμενα μέτρα λιτότητας (συμπεριλαμβανομένης της σημαντικής μείωσης της κοινωνικής στήριξης παιδιών και οικογενειών, της αύξησης της ανεργίας και της μαζικής επισφαλούς εργασίας, της αύξησης της φορολογικής επιβάρυνσης) και οι περικοπές στους προϋπολογισμούς για την αντιμετώπιση της χρηματοπιστωτικής κρίσης της περιόδου 2008-2013 διεύρυναν τις ανισότητες και διαδραμάτισαν ρόλο στην υποβάθμιση των συνθηκών διαβίωσης για τα παιδιά·
3. επισημαίνει ότι η σημερινή κρίση του κόστους διαβίωσης απειλεί έντονα τη διαβίωση, την υγεία και την ευημερία των γυναικών θέτοντας τις ίδιες και τις οικογένειές τους σε κίνδυνο όσον αφορά την πρόσβαση σε στέγαση, περιορίζοντας την αγοραστική τους δύναμη και την ικανότητα παροχής τροφίμων και επιδεινώνοντας την ενεργειακή φτώχεια, τον κοινωνικό αποκλεισμό και τις ανισότητες· επισημαίνει ότι οι γυναίκες και τα παιδιά που είναι θύματα διατομεακών διακρίσεων αντιμετωπίζουν πρόσθετα εμπόδια όσον αφορά την πρόσβαση τους σε βασικές κοινωνικές υπηρεσίες· τονίζει ότι πρέπει να δοθεί ιδιαίτερη προσοχή στην αντιμετώπιση των επιπτώσεων των προκαταλήψεων και

των επίμονων στερεοτύπων στην πρόσβαση σε αυτές τις υπηρεσίες και στην αντιμετώπιση των επιπτώσεων της ένδειας των γονέων η οποία οδηγεί σε ένδεια των παιδιών· τονίζει ότι η επένδυση σε μέτρα για τη στήριξη των γυναικών βελτιώνει και τις συνθήκες διαβίωσης των παιδιών τους· σημειώνει εν προκειμένω ότι οι μονογονεϊκές οικογένειες κινδυνεύουν περισσότερο από την ένδεια που προέκυψε ως συνέπεια των κρίσεων, ότι στην περίπτωση τους είναι μεγαλύτερη η πιθανότητα γενεαλογικής διαίωξης της φτώχειας, και ότι σε ποσοστό 85 % των μονογονεϊκών οικογενειών οι επικεφαλής είναι γυναίκες· καλεί τα κράτη μέλη να στηρίξουν μέτρα για την παρακολούθηση των τιμών της ενέργειας, των μεταφορών και άλλων βασικών αγαθών, προκειμένου να μειωθεί ο αντίκτυπος της αύξησης του κόστους διαβίωσης ιδίως στις γυναίκες, τα παιδιά και τις οικογένειές τους·

4. υπενθυμίζει ότι η πανδημία της COVID-19 έχει δημιουργήσει προβλήματα για τα παιδιά, ιδίως εκείνα που βρίσκονται σε ευάλωτη κατάσταση, καθώς έχει διαταράξει την καθημερινότητά και τις κοινωνικές τους σχέσεις ενώ έχει επιδεινώσει και τις υφιστάμενες ανισότητες μεταξύ των φύλων, ιδίως όσον αφορά την αύξηση της μη αμειβόμενης φροντίδας και την έλλειψη ισορροπίας μεταξύ επαγγελματικής και προσωπικής ζωής, και οδήγησε σε διπλή επιβάρυνση για πολλές γυναίκες, οι οποίες είχαν μεγαλύτερες βάρδιες στην εργασία και πρόσθετη άτυπη φροντίδα στο σπίτι¹· επισημαίνει ότι, σε περιόδους κρίσης, οι γυναίκες, ιδίως εκείνες στην αγορά εργασίας, πλήττονται δυσανάλογα από το κοινωνικοοικονομικό πλαίσιο, όπως συνέβη κατά τη διάρκεια της κρίσης COVID-19, όταν το 42 % των γυναικών ηλικίας 15-24 ετών, το 34 % των γυναικών ηλικίας 25-39 ετών και το 27-29 % των γυναικών ηλικίας 40-54 και 55 ετών δεν ήταν μπορούσαν να εργαστούν στις αμειβόμενες θέσεις που επιθυμούσαν²· επισημαίνει ότι δυσανάλογο μερίδιο του βάρους επωμίστηκαν οι γυναίκες που τηλεργάζονταν δεδομένου ότι η ζωή τους έγινε πιο δύσκολη καθώς χρειάστηκε να συνδυάσουν την εργασία τους, τη φροντίδα των παιδιών και τις οικιακές εργασίες· θεωρεί ότι οι συνέπειες της κρίσης COVID-19 είχαν αντίκτυπο στα ποσοστά ανεργίας στα κράτη μέλη, ιδίως στις γυναίκες· θεωρεί, επομένως, ότι στον χειρισμό αυτής της κατάστασης και στην αναζήτηση λύσεων θα πρέπει να συνυπολογιστεί και η συνιστώσα της φτώχειας των γυναικών· επισημαίνει ότι κρίσεις όπως η πανδημία COVID-19 έχουν επιδεινώσει τις υφιστάμενες ανισότητες, μεταξύ άλλων και στις υπηρεσίες που σχετίζονται με τη σεξουαλική και αναπαραγωγική υγεία και τα συναφή δικαιώματα ή έχουν οδηγήσει σε κρίσιμη κατάσταση όσον αφορά την πρόσβαση στις εν λόγω υπηρεσίες·
5. επισημαίνει ότι η κλιματική αλλαγή επηρεάζει δυσανάλογα τις γυναίκες, οι οποίες έχουν πιο περιορισμένη ικανότητα να ανταποκρίνονται στις κλιματικές, φυσικές και περιβαλλοντικές καταστροφές λόγω της άνισης πρόσβασής τους σε πόρους, στην εκπαίδευση, στις ευκαιρίες απασχόλησης, καθώς και στα ισχύοντα κοινωνικά και πολιτισμικά πρότυπα και τις ποικίλες διατομεακές διακρίσεις που υφίστανται³· επισημαίνει ότι η κλιματική κρίση και οι επιπτώσεις της επιδεινώνουν ήδη αυτές τις ανισότητες και θα συνεχίσουν να το κάνουν στο μέλλον·

¹ Ψήφισμα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, της 5ης Ιουλίου 2022, προς μια κοινή ευρωπαϊκή δράση στον τομέα της φροντίδας (EE C 47 της 7.2.2023, σ. 30).

² Μονάδα Παρακολούθησης της Κοινής Γνώμης του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, «Έκτακτο Ευρωβαρόμετρο 2022 με τίτλο «Women in times of Covid-19» (Οι γυναίκες την εποχή της πανδημίας Covid-19), Μάρτιος 2022.

³ Ψήφισμα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου της 17ης Φεβρουαρίου 2022 σχετικά με τις προτεραιότητες της ΕΕ για την 66η σύνοδο της Επιτροπής του ΟΗΕ για τη Θέση της Γυναίκας (EE C 342, της 6.9.2022, σ. 276).

6. σημειώνει ότι οι προσπάθειες να επιτευχθεί μια όντως ισότιμη κοινωνία, μεταξύ άλλων και τα συναφή μέτρα πολιτικής για την ισότητα των φύλων, συχνά δεν επαρκούν σε εποχές κρίσης· καλεί τα κράτη μέλη να δώσουν προτεραιότητα σε πολιτικές και επενδύσεις που αντισταθμίζουν τις αρνητικές επιπτώσεις τέτοιων κρίσεων σε παιδιά, γυναίκες και τις οικογένειές τους, συμπεριλαμβανομένων εκείνων που διασφαλίζουν την πρόσβαση σε υψηλής ποιότητας φροντίδα, εκπαίδευση, υπηρεσίες υγείας ή στέγασης και προστατεύουν τα θύματα έμφυλης βίας· υπογραμμίζει πόσο σημαντική είναι η συστηματική ενσωμάτωση της διάστασης του φύλου για την ανάλυση αυτών των προβλημάτων και των διαφορετικών επιπτώσεών τους, καθώς και για την ανεύρεση ολιστικών και δίκαιων λύσεων· σημειώνει τις κοινωνικοοικονομικές επιπτώσεις της πανδημίας COVID-19 και την επακόλουθη αύξηση όλων των μορφών βίας κατά των γυναικών, όπως τεκμηριώνεται σε διάφορες εκθέσεις από αρκετά κράτη μέλη κατά τη διάρκεια και μετά τον περιορισμό της κυκλοφορίας λόγω της νόσου COVID-19, οι οποίες αποκάλυψαν ανησυχητική αύξηση της ενδοοικογενειακής και της έμφυλης βίας, συμπεριλαμβανομένης της σωματικής και ψυχολογικής βίας αλλά και της κυβερνοβίας· υπενθυμίζει ότι από αυτές τις μορφές βίας απειλούνται και πλήττονται επίσης τα παιδιά· επισημαίνει τον κίνδυνο να πέσουν θύματα βίας ορισμένες ευάλωτες κατηγορίες ατόμων, όπως οι αιτούντες άσυλο και μέλη της κοινότητας ΛΟΑΤΚΙ+· τονίζει την ανάγκη να αυξηθούν οι πόροι, τόσο τα δημόσια κονδύλια όσο και οι πόροι από ιδιωτική πρωτοβουλία, προκειμένου να αντιμετωπιστούν καταστάσεις που θέτουν σε κίνδυνο τα παιδιά, τους νέους, τους ηλικιωμένους, τα άτομα με αναπηρία και τις ομάδες στήριξης που διατρέχουν κίνδυνο φτώχειας· ζητεί να ενισχυθεί το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο + (EKT+) ώστε να δοθεί προτεραιότητα στην καταπολέμηση της φτώχειας και του κοινωνικού αποκλεισμού· τονίζει την ανάγκη να αυξηθεί η χρηματοδότηση για δράσεις που αποσκοπούν στην πρόληψη και την καταπολέμηση της έμφυλης βίας στο πλαίσιο του ειδικού στόχου DAPHNE εντός του προγράμματος «Πολίτες, ισότητα, δικαιώματα και αξίες»·
7. σημειώνει ότι, προκειμένου να μειωθούν αυτές οι ανισότητες και να προωθηθεί η κοινωνική ένταξη, είναι ζωτικής σημασίας να εξαλειφθούν όλες οι μορφές διακρίσεων, να εξασφαλιστούν μακροπρόθεσμες πολιτικές και υπηρεσίες οι οποίες προωθούν αξιοπρεπείς θέσεις εργασίας και δίκαιους μισθούς, εξαλείφουν το μισθολογικό και συνταξιοδοτικό χάσμα, προστατεύουν από πολλαπλές αιτίες της φτώχειας και του κοινωνικού αποκλεισμού, διευκολύνουν την εξισορρόπηση των ευκαιριών για γονείς που επιθυμούν να επιστρέψουν στην εργασία τους και προωθούν μέτρα για την ισορροπία μεταξύ επαγγελματικής και ιδιωτικής ζωής, μεταξύ άλλων προσφέροντας σε όλους ισότιμη πρόσβαση σε οικονομικά προσιτές και υψηλής ποιότητας δομές παιδικής φροντίδας και μακροχρόνιας περίθαλψης καθώς και εξασφαλίζοντας τον ισότιμο επιμερισμό των ευθυνών φροντίδας, των οικιακών ευθυνών και των ευθυνών της παιδικής φροντίδας μεταξύ των γονέων εντός των οικογενειών· επισημαίνει ότι η προσχολική εκπαίδευση, ως συνιστώσα της άκρως ποιοτικής και επαγγελματικής φροντίδας των παιδιών, όχι μόνο επιτρέπει στους γονείς να εργαστούν, αλλά κυρίως είναι ευεργετική για τη γλωσσική, κοινωνική και ψυχική ανάπτυξη του παιδιού· καλεί τα κράτη μέλη να καταβάλουν προσπάθειες για την επίτευξη και την παροχή καθολικής υγειονομικής κάλυψης για όλους, όπως ορίζεται από τον ΠΟΥ, διασφαλίζοντας την προγεννητική και μεταγεννητική φροντίδα για όλες τις μητέρες·
8. υπενθυμίζει τη σημασία της ισότιμης κατανομής των ευθυνών φροντίδας στο σπίτι, καθώς αυτό επιτρέπει στις γυναίκες με καθήκοντα φροντίδας να εκπροσωπούνται

καλύτερα στην αγορά εργασίας και να βελτιώνουν τις συνθήκες διαβίωσης και την κοινωνική τους ένταξη· παρατηρεί ότι τα έμφυλα στερεότυπα και τα πρότυπα που σχετίζονται με την κατανομή των ευθυνών φροντίδας όχι μόνο αποθαρρύνουν τους άνδρες από το να συμμετέχουν πλήρως στην ανατροφή των παιδιών τους και να παρέχουν φροντίδα με την ευρύτερη έννοια, αλλά είναι επίσης επιβλαβή για τις γυναίκες και την ευημερία τους και είναι δυσμενή για την εξέλιξη της σταδιοδρομίας τους⁴· σημειώνει ότι όσοι έχουν ευθύνες φροντίδας θα πρέπει να έχουν επίσης το δικαίωμα να ζητήσουν ευέλικτες ρυθμίσεις για τον χρόνο εργασίας όπως η μείωση του χρόνου εργασίας, το ελαστικό ωράριο εργασίας και η τηλεργασία· τονίζει ότι τα μέτρα για την επίτευξη κατάλληλης ισορροπίας μεταξύ επαγγελματικής και ιδιωτικής ζωής είναι σημαντικά για τη διασφάλιση ισότιμου επιμερισμού των ευθυνών παροχής φροντίδας μεταξύ γυναικών και ανδρών και για την αντιμετώπιση των ανισοτήτων όσον αφορά το εισόδημα και την απασχόληση· σημειώνει ότι η επίτευξη ισορροπίας μεταξύ επαγγελματικής και ιδιωτικής ζωής εξαρτάται από τη διαθεσιμότητα και την προσβασιμότητα σε ποιοτικές υπηρεσίες φροντίδας·

9. υπενθυμίζει ότι το 2021, στην ΕΕ των 27, το 27,9 % των γυναικών ηλικίας 25-49 ετών που δεν ανήκουν στο εργατικό δυναμικό ανέφεραν ότι το γεγονός ότι φροντίζουν παιδιά ή ενήλικες που χρήζουν φροντίδας ήταν ο κύριος λόγος για τον οποίο εκείνες δεν αναζητούν εργασία⁵· επισημαίνει ότι η αύξηση της απασχόλησης των γυναικών θα συμβάλει στην αντιμετώπιση των προβλημάτων που προκύπτουν από τη γήρανση του πληθυσμού της ΕΕ και στη βελτίωση της χρηματοπιστωτικής σταθερότητας των κρατών μελών· υπενθυμίζει ότι οι ανισορροπίες μεταξύ των φύλων στη φροντίδα και την απασχόληση μπορεί να οδηγήσουν σε χάσμα μεταξύ των φύλων στις συντάξεις και σε μεγάλες διαφορές στα ποσοστά φτώχειας σε μεγαλύτερη ηλικία· σημειώνει ότι οι οικογένειες με παιδιά επηρεάζονται περισσότερο από την έλλειψη πρόσβασης στην αγορά εργασίας και από τις εισοδηματικές ανισότητες· σημειώνει ότι, ενώ η ποσοστιαία διαφορά στο ποσοστό απασχόλησης ανδρών και γυναικών χωρίς παιδιά ανέρχεται στο 1 %, το ποσοστό αυξάνεται στο 21 % για όσους έχουν παιδί κάτω των έξι ετών και σκαρφαλώνει στο 37 % για όσους έχουν τρία παιδιά⁶· θεωρεί ότι οι μονογονεϊκές οικογένειες, ιδίως εκείνες που η μητέρα είναι ο μόνος γονέας, διατρέχουν μεγαλύτερο κίνδυνο φτώχειας ή κοινωνικού αποκλεισμού (42,1 % έναντι 29,6 % για οικογένειες με δύο ενήλικες και τρία ή περισσότερα παιδιά), γεγονός που οφείλεται στην αύξηση του ποσοστού των γυναικών μεταξύ των φτωχών, στην υπερεκπροσώπηση των γυναικών στην επισφαλή εργασία και στη μερική απασχόληση, στον δυσανάλογο χρόνο που δαπανούν οι γυναίκες σε χαμηλά αμειβόμενες θέσεις εργασίας, στις παύσεις της επαγγελματικής σταδιοδρομίας των γυναικών για τη φροντίδα των παιδιών ή άλλων μελών της οικογένειας και στο μισθολογικό χάσμα μεταξύ ανδρών και γυναικών⁷· τονίζει, όπως περιγράφεται στη νομοθεσία για την ισορροπία μεταξύ επαγγελματικής και ιδιωτικής ζωής στο πλαίσιο του ευρωπαϊκού πυλώνα κοινωνικών δικαιωμάτων, τη

⁴ Ευρωπαϊκή Επιτροπή, «[Women's situation in the labour market \(Η κατάσταση των γυναικών στην αγορά εργασίας\)](#)», προσελάστηκε στις 2 Οκτωβρίου 2023.

⁵ Eurostat, πίνακας βάσης δεδομένων LFSA_IGAR, «Μη ενεργός πληθυσμός που δεν αναζητεί απασχόληση ανά φύλο, ηλικία και κύριο λόγο — Φροντίδα ενηλίκων με αναπηρία ή παιδιών και άλλοι οικογενειακοί ή προσωπικοί λόγοι — από 15 έως 64 ετών», τελευταία ενημέρωση 14 Σεπτεμβρίου 2023.

⁶ Eurofound (2021), Living and working in Europe 2021 (Διαβίωση και εργασία στην Ευρώπη, 2021), Υπηρεσία Εκδόσεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, Λουξεμβούργο, 9 Μαΐου 2022, σ. 73.

⁷ Eurostat με τίτλο «[1 in 4 children in the EU at risk of poverty or social exclusion \(1 στα 4 παιδιά στην ΕΕ διατρέχουν κίνδυνο φτώχειας ή κοινωνικού αποκλεισμού\)](#)», 28 Οκτωβρίου 2021.

σημασία της πρότασης για τη λήψη πρόσθετων μέτρων προστασίας από διακρίσεις έναντι γονέων και φροντιστών, καθώς και σε περίπτωση απόλυσής τους· ενθαρρύνει την ισόρροπη ως προς το φύλο χρήση αδειών για οικογενειακούς λόγους και ευέλικτων ρυθμίσεων για τον χρόνο εργασίας·

10. καλεί τα κράτη μέλη να θεσπίσουν πλήρες σύνολο κανόνων που θα απαγορεύουν την επίμονη πρακτική να πραγματοποιούνται, σε συνεντεύξεις εργασίας, ερωτήσεις προς γυναίκες σχετικά με την πιθανότητα μελλοντικής εγκυμοσύνης ή εγκυμοσύνης κατά την υποβολή της αίτησης για τη θέση εργασίας· υπογραμμίζει ότι αυτό συνιστά μορφή παρενόχλησης στον χώρο εργασίας και απορρίπτει την πίεση που ασκεί στις εργαζόμενες μητέρες·
11. επισημαίνει τη σημαντική συμβολή των γυναικών στους τομείς της απασχόλησης, του πολιτισμού, της εκπαίδευσης, της επιστήμης και της έρευνας· αναγνωρίζει τη σοβαρή επιδείνωση των συνθηκών διαβίωσης των γυναικών που ασχολούνται με τις τέχνες και τον πολιτισμό και των γυναικών σε πολύ μικρές και μικρές γεωργικές και αγροτικές επιχειρήσεις, λόγω της έλλειψης επενδύσεων και στήριξης σε οικονομικές και πολιτιστικές δραστηριότητες·
12. θεωρεί ότι οι γυναίκες διατρέχουν μεγαλύτερο κίνδυνο φτώχειας από τους άνδρες και ότι η αντιμετώπιση του εν λόγω κινδύνου δεν ωφελεί μόνο τις ίδιες αλλά επίσης συμβάλλει σημαντικά στις προσπάθειες μείωσης της παιδικής φτώχειας· υπενθυμίζει ότι η φτώχεια σε σχέση με την εμμηνόρροια, δηλαδή η περιορισμένη πρόσβαση σε προϊόντα υγιεινής, επηρεάζει περίπου μία στις δέκα γυναίκες στην Ευρώπη· τονίζει ότι η ντροπή, ο πόνος κατά τη διάρκεια της εμμήνου ρύσεως όταν δεν αντιμετωπίζεται και οι παραδόσεις που εισάγουν διακρίσεις οδηγούν σε πρόωρη εγκατάλειψη του σχολείου και χαμηλότερα ποσοστά παρουσίας των κοριτσιών στο σχολείο και των γυναικών στην εργασία· υπογραμμίζει ότι η κατανόηση της σχέσης μεταξύ της υγιεινής στη διάρκεια της εμμήνου ρύσης και της νοσηρότητας και θνησιμότητας των μητέρων, καθώς και της αδυναμίας τεκνοποίησης με φυσικό τρόπο, των σεξουαλικά μεταδιδόμενων μολύνσεων/του HIV και του καρκίνου του τραχήλου της μήτρας έχει καθοριστική σημασία για τον τερματισμό των ανισοτήτων στον τομέα της υγείας και μπορεί να στηρίξει την πρόωμη ανίχνευση προβλημάτων και να σώσει ζωές· σημειώνει ότι, το 2021, το 24,4 % των παιδιών (ηλικίας κάτω των 18 ετών) στην ΕΕ (19,8 εκατομμύρια) διέτρεχαν κίνδυνο φτώχειας ή κοινωνικού αποκλεισμού· σημειώνει ότι το ποσοστό αυτό υπερβαίνει το 30 % σε ορισμένες χώρες· θεωρεί ότι τα παιδιά που μεγαλώνουν σε συνθήκες φτώχειας δυσκολεύονται περισσότερο να επιτύχουν στο σχολείο, να παραμείνουν υγιή και να αξιοποιήσουν πλήρως τις δυνατότητές τους σε μεταγενέστερη φάση της ζωής τους· σημειώνει ότι η κοινωνική επένδυση στην καλλιέργεια των ατομικών δεξιοτήτων στα πρώτα έτη ζωής των παιδιών ωφελεί ιδιαίτερα εκείνα που προέρχονται από μειονεκτούντα περιβάλλοντα· θεωρεί ότι, σύμφωνα με τη σύμβαση των Ηνωμένων Εθνών για τα δικαιώματα του παιδιού, στην οποία όλα τα κράτη μέλη είναι συμβαλλόμενα μέρη, όλα τα παιδιά πρέπει να έχουν δικαίωμα στην εκπαίδευση, στις υπηρεσίες υγειονομικής περίθαλψης, στη στέγαση και στην προστασία, στην ψυχαγωγία και τον ελεύθερο χρόνο, σε ισορροπημένη διατροφή, καθώς και στη συμμετοχή σε αποφάσεις που τα επηρεάζουν αλλά και στη φροντίδα από την οικογένεια·

13. χαιρετίζει τη στρατηγική της ΕΕ για τη φροντίδα και την αναθεώρηση των στόχων της Βαρκελώνης για την προσχολική εκπαίδευση και φροντίδα ως βασικών κινητήριων δυνάμεων της συμμετοχής των γυναικών στην αγορά εργασίας· επισημαίνει πόσο σημαντική είναι για τα παιδιά και τις οικογένειές τους η ποιοτική προσχολική εκπαίδευση και η φροντίδα καθώς συμβάλλει στην καταπολέμηση των ανισοτήτων και των κοινωνικών μειονεκτημάτων⁸. Ζητεί ένα εφαρμοστέο ένα σύνολο πολιτικών, προγραμμάτων και συστάσεων, καθώς και να γίνουν επενδύσεις σε ευρωπαϊκό επίπεδο, προκειμένου να αναγνωριστεί η φροντίδα ως δικαίωμα αλλά και ως θεμέλιος λίθος της κοινωνίας μας· επισημαίνει ότι, εν προκειμένω, θα πρέπει να υιοθετηθεί μια ολοκληρωμένη, ολιστική και διά βίου προσέγγιση όσον αφορά τη φροντίδα, να αυξηθεί η ελκυστικότητα της εργασίας στον τομέα της υγείας εξίσου για τους άνδρες και τις γυναίκες, και να καταπολεμηθούν οι διακρίσεις και οι ανισότητες μεταξύ των φύλων στον εν λόγω τομέα· τονίζει ωστόσο ότι οι υποδομές που προσφέρουν ποιοτική και μακροχρόνια περίθαλψη και παιδική φροντίδα, ιδίως για την προσχολική ηλικία, είναι ανεπαρκείς·
14. υπενθυμίζει τη σημασία των στόχων της Βαρκελώνης για το 2030, μεταξύ των οποίων είναι και ο στόχος ότι τουλάχιστον το 50 % των παιδιών κάτω των τριών ετών και τουλάχιστον το 96 % των παιδιών μεταξύ της ηλικίας των τριών ετών και της ηλικίας έναρξης της υποχρεωτικής πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης θα πρέπει να συμμετέχουν στην προσχολική εκπαίδευση και φροντίδα· τονίζει τον κεντρικό ρόλο των γυναικών σε βασικούς τομείς του δημοσίου τομέα όπως η κοινωνική πρόνοια, η φροντίδα, η εκπαίδευση και η υγεία, δηλαδή τομείς που διασφαλίζουν τη συνοχή του οικονομικού και του κοινωνικού ιστού αλλά σε περιόδους κρίσεων είναι οι πρώτοι στους οποίους πραγματοποιούνται περικοπές· θεωρεί ότι η προσχολική εκπαίδευση και φροντίδα έχουν καθοριστικό αντίκτυπο στη γνωστική ανάπτυξη των παιδιών, δεδομένου ότι κατά τη διάρκεια των πρώτων πέντε ετών της ζωής τους αναπτύσσουν βασικές ικανότητες, και ότι η πρόσβαση σε εκπαίδευση υψηλής ποιότητας θέτει τα θεμέλια για τη μετέπειτα επιτυχία τους στη ζωή όσον αφορά την εκπαίδευση, την ευημερία, την απασχολησιμότητα και την κοινωνική ένταξη και έχει σημαντικό αντίκτυπο στην αυτοεκτίμηση· θεωρεί ότι οι βρεφονηπιακοί σταθμοί και η προσχολική εκπαίδευση μπορούν να διαδραματίσουν σημαντικό ρόλο στην αντιστάθμιση της κοινωνικοοικονομικής θέσης των παιδιών που διατρέχουν κίνδυνο φτώχειας και προωθούν την ενσωμάτωση των γονέων, ιδίως των μητέρων, στην αγορά εργασίας· είναι της άποψης ότι μια εκπαίδευση χωρίς αποκλεισμούς απευθύνεται σε όλους τους μαθητές ενισχύοντας τη μάθηση και τις πολιτιστικές και κοινοτικές αξίες· σημειώνει ότι έχουν αυξηθεί οι διαφορές στην εκπαίδευση μεταξύ των παιδιών από διάφορα εκπαιδευτικά περιβάλλοντα· συνιστά στα κράτη μέλη να διασφαλίσουν την καθολική πρόσβαση όλων των παιδιών σε ποιοτική και χωρίς αποκλεισμούς εκπαίδευση, επίσημη ή άτυπη, δημόσια ή ιδιωτική, σε όλες τις ηλικίες, προκειμένου να προωθήσουν τη συναισθηματική, κοινωνική, γνωστική και σωματική τους ανάπτυξη, να διασφαλίσουν την ευημερία τους, και να διασφαλίσουν ότι όλα τα παιδιά μπορούν να έχουν πρόσβαση σε μια τέτοια εκπαίδευση. Με τον τρόπο αυτό θα μεγιστοποιηθεί η επίδραση του εκπαιδευτικού συστήματος όσον αφορά την προώθηση ίσων ευκαιριών ενώ θα μπει ένα τέρμα και σε κάθε είδους αποκλεισμό·

⁸ Το 2021 στην ΕΕ των 27, το 27,9 % των γυναικών ηλικίας 25-49 ετών που δεν ανήκουν στο εργατικό δυναμικό ανέφεραν ότι το γεγονός ότι φροντίζουν παιδιά ή ενήλικες που χρήζουν φροντίδας ήταν ο κύριος λόγος για τον οποίο εκείνες δεν αναζητούν εργασία (Eurostat 2021, έρευνα για το εργατικό δυναμικό).

15. συνιστά στα κράτη μέλη να παρέχουν την αναγκαία υποστήριξη για τη διασφάλιση του δικαιώματος στον πολιτισμό, τον αθλητισμό και την ψυχαγωγία, της πρόσβασης σε ανοικτό και υγιές περιβάλλον για όλα τα παιδιά, με έμφαση στην εξασφάλιση ισότιμης πρόσβασης και ποιότητας για τα φτωχά παιδιά, τα παιδιά σε απομακρυσμένες περιοχές, τα παιδιά με αναπηρίες, τα παιδιά που ανήκουν σε εθνικές ή εθνοτικές, θρησκευτικές και γλωσσικές μειονότητες και τα παιδιά μεταναστών, τα παιδιά που μετακινούνται εντός της ΕΕ ανεξαρτήτως της εθνικότητάς τους και τα παιδιά που έχουν μείνει μόνα στον κόσμο· υπενθυμίζει το δικαίωμα στον ελεύθερο χρόνο και στη συμμετοχή σε παιχνίδια και ψυχαγωγικές δραστηριότητες, όπως ορίζεται στη σύμβαση του ΟΗΕ για τα δικαιώματα του παιδιού·
16. τονίζει ότι η αντιμετώπιση του μισθολογικού και συνταξιοδοτικού χάσματος μεταξύ των φύλων έχει θετικό αντίκτυπο στη μείωση της φτώχειας και στην κοινωνική ένταξη και είναι απαραίτητη για την επίτευξη της ισότητας των φύλων· επισημαίνει ότι οι ευρέως διαθέσιμες, ποιοτικές υπηρεσίες παιδικής μέριμνας, κοινωνικής μέριμνας και οικιακές υπηρεσίες είναι ζωτικής σημασίας, καθώς η έλλειψη τους ή η περιορισμένη πρόσβαση σε αυτές έχει ως αποτέλεσμα οι γυναίκες να περιορίζουν ή να εγκαταλείπουν τη συμμετοχή τους στην αγορά εργασίας προκειμένου να αναλάβουν μη αμειβόμενα καθήκοντα φροντίδας· ζητεί τη φιλόδοξη εφαρμογή της οδηγίας για τη μισθολογική διαφάνεια⁹ και ειδικά μέτρα για την καταπολέμηση της επισφαλούς εργασίας, της φτώχειας των εργαζομένων, του οριζόντιου και κάθετου διαχωρισμού της αγοράς εργασίας και την υποτίμηση της εργασίας που ισχύει κυρίως για τις γυναίκες, η οποία θα πρέπει να επανεκτιμάται και να αμειβεται δίκαια·
17. επισημαίνει τον σημαντικό ρόλο των οικογενειών σε καταστάσεις κρίσης· επισημαίνει τη σημασία της επαρκούς παιδικής μέριμνας, της κοινωνικής πρόνοιας και των οικιακών υπηρεσιών για τις μονογονεϊκές οικογένειες, ιδίως για τις γυναίκες, καθώς ότι οι μόνες μητέρες επηρεάστηκαν δυσανάλογα από την πανδημία Covid-19 και ήταν ευάλωτες απέναντι στις ανάγκες φροντίδας των συγγενών τους, γεγονός που τις καθιστά λιγότερο διαθέσιμες να αναλάβουν επαγγελματικές δραστηριότητες·¹⁰ καλεί την Επιτροπή και τα κράτη μέλη να εφαρμόσουν και να ενισχύσουν με φιλόδοξο τρόπο την εγγύηση για τα παιδιά, προκειμένου να διασφαλιστεί ότι όλα τα παιδιά στην ΕΕ, συμπεριλαμβανομένων εκείνων που βρίσκονται σε απομακρυσμένες περιοχές, έχουν πρόσβαση σε υγιεινή διατροφή, κατάλληλη στέγαση, υγειονομική περίθαλψη, εκπαίδευση, φροντίδα και δραστηριότητες αναψυχής· υπενθυμίζει τη σημασία της ενσωμάτωσης των δικαιωμάτων των παιδιών σε όλες τις εσωτερικές και εξωτερικές πολιτικές, δράσεις και προγράμματα της ΕΕ (νομοθετικά και μη νομοθετικά) τα οποία μπορεί να επηρεάσουν τα παιδιά άμεσα ή έμμεσα, διασφαλίζοντας τη συνέπεια και τη συνοχή· τονίζει τη σημασία της εφαρμογής της σύστασης για τη θέσπιση ευρωπαϊκής εγγύησης για τα παιδιά¹¹·

⁹ Οδηγία (ΕΕ) 2023/970 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 10ης Μαΐου 2023, για την ενίσχυση της εφαρμογής της αρχής της ισότητας της αμοιβής μεταξύ ανδρών και γυναικών για όμοια εργασία ή για εργασία της αυτής αξίας, μέσω της μισθολογικής διαφάνειας και μηχανισμών επιβολής (ΕΕ L 132, 17.5.2023, σ. 21).

¹⁰ Ευρωπαϊκό Ίδρυμα για τη Βελτίωση των Συνθηκών Διαβίωσης και Εργασίας (Eurofound) (2023), «Economic and social inequalities in Europe in the aftermath of the Covid-19 pandemic» (Οικονομικές και κοινωνικές ανισότητες στην Ευρώπη μετά την πανδημία COVID-19), Υπηρεσία Εκδόσεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, Λουξεμβούργο, 24 Ιανουαρίου 2023.

¹¹ Σύσταση (ΕΕ) 2021/1004 του Συμβουλίου, της 14ης Ιουνίου 2021, για τη θέσπιση ευρωπαϊκής εγγύησης για

18. τονίζει ότι, στην Ευρώπη, ένα στα πέντε παιδιά είναι θύμα κάποιας μορφής σεξουαλικής βίας, ότι συνήθως η κακοποίηση προέρχεται από άτομα που υποθετικά είναι άτομα εμπιστοσύνης και ότι τα παιδιά αντιπροσωπεύουν περίπου το ένα τέταρτο των θυμάτων εμπορίας ανθρώπων, η πλειονότητα των οποίων είναι κορίτσια και πέφτουν σε μεγάλο βαθμό θύματα σεξουαλικής εκμετάλλευσης¹². σημειώνει ότι οι νεαρές αιτούσες άσυλο αντιμετωπίζουν έμφυλη βία· καταδικάζει όλες τις μορφές βίας, κακοποίησης, εκμετάλλευσης και παραμέλησης παιδιών· προτρέπει τα κράτη μέλη να αναπτύξουν και να εφαρμόσουν ολοκληρωμένα συστήματα πρόληψης και προστασίας των παιδιών με σκοπό την εξάλειψη της βίας, της κακοποίησης, της εκμετάλλευσης και της παραμέλησης, με τη συμμετοχή σχολείων και συστημάτων υγείας, συμπεριλαμβανομένων των δημόσιων υπηρεσιών, ώστε να δημιουργηθούν συνθήκες ταχείας αντίδρασης σε τέτοια περιστατικά, να εξασφαλιστεί ένα ασφαλές περιβάλλον για τα παιδιά όπου θα τους προσφέρεται κάθε δυνατή βοήθεια για την ενδυνάμωση τους· τονίζει ότι όλα τα παιδιά έχουν δικαίωμα να προστατεύονται από την κακοποίηση, τη βία, την παιδική εργασία και την παραμέληση·
19. επισημαίνει πόσο σημαντική είναι η εκπαίδευση και η ενδυνάμωση των κοριτσιών και των γυναικών ως παράγοντας άμβλυνσης των ανισοτήτων μεταξύ των φύλων και περιορισμού του κοινωνικού αποκλεισμού· τονίζει, εν προκειμένω, πόσο σημαντικά είναι τα σχολικά προγράμματα που αντιμετωπίζουν με κριτική ματιά τόσο τα στερεότυπα όσο και τις αρνητικές συνέπειές τους για τα κορίτσια και τις γυναίκες αλλά και για τα αγόρια και τους άνδρες, και στοχεύουν στην εξάλειψή τους· συνιστά στα κράτη μέλη να διασφαλίσουν ότι όλα τα παιδιά έχουν πρόσβαση σε τυπική και μη τυπική, συμπεριληπτική και ποιοτική εκπαίδευση, σε όλες τις ηλικίες· τονίζει ότι η εμπειριστατωμένη σεξουαλική διαπαιδαγώγηση για όλα τα παιδιά συνιστά ουσιαστικό μέτρο για τον τερματισμό των ανισοτήτων και την επίτευξη μιας κοινωνίας απαλλαγμένης από βία, καθώς αμφισβητεί επιβλαβή έμφυλα στερεότυπα και προάγει την ποικιλομορφία, την αυτοδιάθεση του σώματος και τη σωματική και ψυχική ακεραιότητα·
20. αναγνωρίζει τον ζωτικό ρόλο των σχολείων ως παρόχων καθημερινών θρεπτικών γευμάτων (σε πολλές περιπτώσεις, το μοναδικό γεύμα) και φορέων προώθησης της διατροφικής αγωγής η οποία υπερβαίνει τους τοίχους τους· προτρέπει τα κράτη μέλη να διασφαλίσουν ένα, τουλάχιστον, δωρεάν γεύμα καλής ποιότητας σε όλα τα επίπεδα υποχρεωτικής εκπαίδευσης·
21. κρίνει ότι είναι επιτακτική ανάγκη τα κράτη μέλη να αναπτύξουν πολιτικές οι οποίες θα αντιμετωπίσουν την εξάπλωση της παιδικής εργασίας στην ΕΕ· τονίζει, υπό αυτήν την έννοια, τις συστάσεις της Διεθνούς Οργάνωσης Εργασίας, με τις οποίες επισημαίνεται η ανάγκη διεύρυνσης της κοινωνικής προστασίας για τα παιδιά και τις οικογένειές τους προκειμένου να μετριαστεί η φτώχεια και η αβεβαιότητα που διαιωνίζουν την παιδική εργασία, όπως οι εξής: διασφάλιση της καταχώρισης της γέννησης κάθε παιδιού έτσι ώστε τα παιδιά να διαθέτουν νομική ταυτότητα και να μπορούν να ασκούν τα δικαιώματά τους από τη στιγμή που γεννιούνται· προώθηση της αξιοπρεπούς εργασίας με δίκαιες απολαβές, ιδίως για όσους εργάζονται στην άτυπη οικονομία· προώθηση της σωστής διαβίωσης στις αγροτικές περιοχές, μεταξύ άλλων με τη στήριξη της

τα παιδιά (EE L 223 της 22.6.2021, σ. 14).

¹² Ανακοίνωση της Επιτροπής, της 24ης Μαρτίου 2021, σχετικά με τη στρατηγική της ΕΕ για τα δικαιώματα του παιδιού (COM(2021)0142).

οικονομικής διαφοροποίησης, την επένδυση σε υποδομές και υπηρεσίες και τη διεύρυνση της προστασίας και του προγραμματισμού των καλλιεργειών, ιδίως στην οικογενειακή γεωργία, η οποία εν μέρει εξακολουθεί να εξαρτάται από όλα τα μέλη της οικογένειας για τη φροντίδα των γεωργικών εργασιών· διασφάλιση της ύπαρξης νομοθεσίας η οποία προστατεύει τα παιδιά, με τη στήριξη των κρατικών μέσων που απαιτούνται για την εφαρμογή της· και αντιμετώπιση των ζητημάτων φύλου και διακρίσεων τα οποία αυξάνουν τον κίνδυνο παιδικής εργασίας, ιδίως για τα κορίτσια, όσον αφορά τη μη αμειβόμενη οικιακή εργασία·

22. σημειώνει ότι τα παιδιά με διαφορετικό υπόβαθρο, όπως οι μετανάστες, οι πρόσφυγες, οι αιτούντες άσυλο, τα παιδιά χωρίς επίσημα έγγραφα και τα ασυνόδευτα παιδιά, συγκαταλέγονται μεταξύ εκείνων που πλήττονται σκληρότερα από τη φτώχεια· σημειώνει ότι τα παιδιά που ζουν σε μονογονεϊκές ή σε μεγάλες μειονεκτούσες οικογένειες, τα παιδιά με αναπηρία και τα παιδιά που ανήκουν σε εθνοτικές μειονότητες διατρέχουν επίσης κίνδυνο φτώχειας¹³· επισημαίνει ότι υπάρχουν ανισότητες όσον αφορά την πρόσβαση στην υγεία και την εκπαίδευση για τα φτωχότερα και πιο ευάλωτα παιδιά· τονίζει ότι τα παιδιά Ρομά και περίπου 11 εκατομμύρια παιδιά με αναπηρία συγκαταλέγονται στις πιο μειονεκτούσες ομάδες όσον αφορά την πρόσβαση στην ποιοτική εκπαίδευση· σημειώνει ότι, ενώ τα παιδιά Ρομά στην Ευρώπη είναι πιθανότερο να εγκαταλείψουν το σχολείο όταν φοιτούν στην πρωτοβάθμια ή τη δευτεροβάθμια εκπαίδευση χωρίς να έχουν αποκτήσει θεμελιώδεις δεξιότητες, τα παιδιά με αναπηρία παραμένουν αποκλεισμένα από το σχολείο και όλες τις βαθμίδες της ποιοτικής εκπαίδευσης¹⁴· τονίζει ότι σύμφωνα με τον παγκόσμιο δείκτη υγείας των γυναικών, τους τελευταίους 12 μήνες στην ΕΕ, περίπου το 44 % όλων των γυναικών δεν είχε ελεγχθεί για καμία από τις τέσσερις πλέον επικίνδυνες ασθένειες για τις γυναίκες· σημειώνει ότι η ανισότητα των φύλων εμποδίζει τις γυναίκες και τα κορίτσια να έχουν πρόσβαση σε πληροφορίες για την υγεία και σε ζωτικής σημασίας υπηρεσίες· τονίζει πόσο σημαντική είναι η άμβλυση των ανισοτήτων στον τομέα της υγειονομικής περίθαλψης για τις γυναίκες· καλεί την Ευρωπαϊκή Επιτροπή και τα κράτη μέλη να δώσουν προτεραιότητα στα δικαιώματα των παιδιών στις εθνικές στρατηγικές για τους Ρομά και να διασφαλίσουν ότι τα παιδιά Ρομά έχουν ελεύθερη πρόσβαση σε αναγκαίες υπηρεσίες, με ιδιαίτερη έμφαση στην προσχολική εκπαίδευση και φροντίδα και στην πρωτοβάθμια και δευτεροβάθμια εκπαίδευση, την υγειονομική περίθαλψη, τη διατροφή και την αξιοπρεπή στέγαση· παρατηρεί ότι τα κορίτσια που υφίστανται πολλαπλές μορφές διακρίσεων έχουν να αντιμετωπίσουν ακόμη πιο περίπλοκα εμπόδια όσον αφορά την πλήρη άσκηση των δικαιωμάτων τους και την αντιμετώπιση της φτώχειας· σημειώνει ότι, λόγω αυτού, είναι πιθανό να παραβλεφθούν στα σχέδια για την αντιμετώπιση των αναγκών των ευάλωτων ομάδων· επισημαίνει τη σημασία των επενδύσεων τόσο στην ιδιωτική όσο και τη δημόσια εκπαίδευση με τις οποίες διασφαλίζονται στοχευμένες διδακτικές μέθοδοι και εξατομικευμένη προσέγγιση για παιδιά που ανήκουν σε πιο ευάλωτες κοινωνικές ομάδες, όπως οικογένειες και κοινότητες που βιώνουν κοινωνικό αποκλεισμό· τονίζει ότι αυτή η προσέγγιση θα πρέπει να περιλαμβάνει τη συνεργασία μεταξύ εκπαιδευτικών, ειδικών σε κοινωνικούς τομείς και στην εκπαίδευση, των

¹³ Οργάνωση «Save the Children», «[Over 200,000 more children are at risk of poverty in the European Union: Save the Children report \(Περισσότερα από 200,000 παιδιά διατρέχουν κίνδυνο φτώχειας στην Ευρωπαϊκή Ένωση: έκθεση της οργάνωσης Save the Children\)](#)», 7 Μαρτίου 2023.

¹⁴ Περιφερειακό Γραφείο της UNICEF για την Ευρώπη και την Κεντρική Ασία, «[Situation of Children in Europe and Central Asia \(Η κατάσταση των παιδιών στην Ευρώπη και την Κεντρική Ασία\)](#)», Ιανουάριος 2023.

οικογενειών και των κοινοτήτων· καλεί την Ευρωπαϊκή Επιτροπή και τα κράτη μέλη να ενσωματώσουν τα δικαιώματα των παιδιών στην ευρωπαϊκή στρατηγική για την αναπηρία για το 2020-2030 και να στηρίζουν τις οικογένειες επενδύοντας στην ενδυνάμωση των παιδιών και των οικογενειών τους και στο δικαίωμα στην ανεξάρτητη διαβίωση·

23. υπενθυμίζει ότι εννέα εκατομμύρια έφηβοι στην Ευρώπη (ηλικίας 10 έως 19 ετών) ζουν με ψυχικές διαταραχές, ενώ το άγχος και η κατάθλιψη αντιπροσωπεύουν πάνω από το ήμισυ όλων των περιπτώσεων· τονίζει ότι η ψυχική οδύνη είναι εντονότερη στην περίπτωση των γυναικών και των μελών της ΛΟΑΤΚΙΑ+ κοινότητας, λόγω των διακρίσεων και της περιθωριοποίησης¹⁵· τονίζει επίσης ότι παρατηρείται υψηλό ποσοστό διαταραχών ψυχικής υγείας στους ασυνόδευτους ανήλικους μετανάστες, καθώς οι καταστάσεις που βιώνουν τα παιδιά αυτά έχουν σημαντικό αντίκτυπο στην ψυχική τους υγεία· παρατηρεί ότι οι περιορισμοί λόγω της νόσου COVID-19 περιόρισαν σοβαρά τις κοινωνικές ευκαιρίες και αλληλεπιδράσεις, προκαλώντας εκτεταμένη αναστάτωση και αύξηση των συμπτωμάτων κατάθλιψης, ιδίως στα έφηβα κορίτσια¹⁶· σημειώνει ότι τα σχολεία διευκολύνουν την πρόσβαση σε υπηρεσίες ψυχικής υγείας και ψυχοκοινωνικής στήριξης· υπενθυμίζει ότι η UNICEF έχει επισημάνει αποδεδειγμένες στρατηγικές όπως η εφαρμογή προγραμμάτων για την ανάπτυξη της ευαισθητοποίησης και την ενίσχυση των δεξιοτήτων συναισθηματικής διαχείρισης για εφήβους, η ενσωμάτωση των υπηρεσιών παροχής συμβουλών ψυχικής υγείας στην εκπαίδευση, η κατάρτιση των εκπαιδευτικών και του προσωπικού για την ενίσχυση της ευημερίας των μαθητών και η δημιουργία ασφαλών χώρων για τα παιδιά ώστε να συζητούν και να μοιράζονται τους προβληματισμούς τους¹⁷· τονίζει ότι τα κράτη μέλη πρέπει να διαθέσουν επαρκή χρηματοδότηση για την αντιμετώπιση των ψυχικών και ψυχοκοινωνικών προβλημάτων και να βελτιώσουν τις περιφερειακές υποδομές μέσω του Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Ταμείου+ και του Ευρωπαϊκού Ταμείου Περιφερειακής Ανάπτυξης, συμπεριλαμβανομένων στοχευμένων προγραμμάτων για τις ευάλωτες κοινωνικές ομάδες·
24. σημειώνει ότι οι ανισότητες στον τομέα της υγείας μεταξύ των γυναικών συνδέονται στενά με την κοινωνικοοικονομική τους κατάσταση και τη γεωγραφική περιοχή όπου ζουν και ότι η συνεκτίμηση των κοινωνικών και οικονομικών παραγόντων που διαμορφώνουν τη ζωή και την υγεία των γυναικών στα διάφορα στάδια της ζωής είναι ζωτικής σημασίας· επισημαίνει ότι δεν υπάρχουν αρκετές ποιοτικές, προσβάσιμες, διαθέσιμες και οικονομικά προσιτές υπηρεσίες φροντίδας σε όλα τα κράτη μέλη, συμπεριλαμβανομένων των αγροτικών περιοχών· επισημαίνει ότι λόγω ενός ευρέος φάσματος νομικών, οικονομικών, πρακτικών, κοινωνικών και πολιτιστικών φραγμών και περιορισμών, η σεξουαλική και αναπαραγωγική υγεία και τα συναφή δικαιώματα, συμπεριλαμβανομένης της ασφαλούς και νόμιμης άμβλωσης, ποικίλει σημαντικά εντός

¹⁵ Άρθρο της UNICEF με τίτλο «[The Mental Health Burden Affecting Europe's Children \(Η επιβάρυνση της ψυχικής υγείας που επηρεάζει τα παιδιά της Ευρώπης\)](#)», 4 Οκτωβρίου 2021.

¹⁶ Έκθεση της οργάνωσης «Save the Children» με τίτλο «Guaranteeing Children's Future – How COVID-19, cost-of-living and climate crises affect children in poverty and what governments in Europe need to do» (Διασφαλίζοντας το μέλλον των παιδιών – Πώς η νόσος COVID-19, το κόστος ζωής και οι κλιματικές κρίσεις επηρεάζουν τα παιδιά σε κατάσταση φτώχειας και τι πρέπει να κάνουν οι κυβερνήσεις στην Ευρώπη), Μάρτιος 2023.

¹⁷ Άρθρο της UNICEF με τίτλο «[The Mental Health Burden Affecting Europe's Children \(Η επιβάρυνση της ψυχικής υγείας που επηρεάζει τα παιδιά της Ευρώπης\)](#)», 4 Οκτωβρίου 2021.

και μεταξύ των κρατών μελών της ΕΕ· υπενθυμίζει ότι η σεξουαλική και αναπαραγωγική υγεία και τα συναφή δικαιώματα αποτελούν προϋποθέσεις για την ισότητα των φύλων·

25. υπενθυμίζει ότι πολλές Ουκρανές πρόσφυγες που προσπαθούν να ξεφύγουν από τον επιθετικό πόλεμο, ζουν σε διαφορετικά κράτη μέλη της Ένωσης και σε τρίτες χώρες στην Ευρώπη και έχουν ειδικές ανάγκες που σχετίζονται με τη φροντίδα των παιδιών, οι οποίες πρέπει να αντιμετωπιστούν όχι μόνο για να διευκολυνθεί η πρόσβασή τους στην αγορά εργασίας αλλά και η εκμάθηση της γλώσσας και η κοινωνική ένταξη των παιδιών τους· επισημαίνει ότι ο πόλεμος στην Ουκρανία περιόρισε την πρόσβαση στην υγειονομική περίθαλψη, μεταξύ άλλων και στις υπηρεσίες σεξουαλικής και αναπαραγωγικής υγείας και συναφών δικαιωμάτων, και οδήγησε σε κρίσιμη κατάσταση όσον αφορά την κάλυψη των σχετικών αναγκών των εκτοπισμένων·
26. καλεί τα κράτη μέλη να αντιμετωπίσουν τις προκλήσεις που αντιμετωπίζουν οι Ουκρανές πρόσφυγες, όπως οι γλωσσικοί φραγμοί, η μεγαλύτερη πιθανότητα κοινωνικής απομόνωσης και τα περιορισμένα κοινωνικά δίκτυα· σημειώνει ότι οι πρόσφυγες από την Ουκρανία ενδέχεται να διατρέχουν μεγαλύτερο κίνδυνο φτώχειας και κοινωνικού αποκλεισμού· σημειώνει ότι οι υποχρεώσεις φροντίδας τρίτων ατόμων που έχουν εμποδίζουν περισσότερο τις Ουκρανές (33 %), σε σύγκριση με τους Ουκρανούς (9 %), να ενταχθούν στην αγορά εργασίας· καλεί τα κράτη μέλη να αντιμετωπίσουν αυτές τις προκλήσεις προσφέροντας ειδική στήριξη για τη φροντίδα των παιδιών, όπως οικονομική στήριξη ή επιδοτήσεις για τη φροντίδα των παιδιών¹⁸·
27. τονίζει ότι, σύμφωνα με έκθεση της οργάνωσης «Save the Children»¹⁹, τις τελευταίες δύο δεκαετίες περισσότερα παιδιά ζουν σε περιοχές που πλήττονται από ένοπλες συγκρούσεις σε σύγκριση με οποιαδήποτε άλλη περίοδο (ιδίως στο Αφγανιστάν, στην Υεμένη, στο Νότιο Σουδάν, στην Κεντροαφρικανική Δημοκρατία, στη Λαϊκή Δημοκρατία του Κονγκό, στη Συρία, στο Ιράκ, στο Μάλι, στη Νιγηρία και στη Σομαλία) με 100 000 μωρά να πεθαίνουν ετησίως ως αποτέλεσμα των συγκρούσεων· υπενθυμίζει ότι, το 2017, 420 εκατομμύρια παιδιά ζούσαν σε περιοχές που πλήττονται από συγκρούσεις (18 % του συνόλου των παιδιών στον κόσμο), δηλαδή 30 εκατομμύρια περισσότερα από ό,τι το προηγούμενο έτος·
28. καλεί την Επιτροπή και τα κράτη μέλη να καταπολεμήσουν τις διαρθρωτικές διακρίσεις και να διασφαλίσουν σε όλους απεριόριστη πρόσβαση στην αγορά εργασίας, χωρίς διακρίσεις, γεγονός που βελτιώνει επίσης την ανάπτυξη των παιδιών, ενισχύει την κοινωνική ένταξη και τη δικαιοσύνη και μειώνει τη φτώχεια· καλεί την Επιτροπή και τα κράτη μέλη να παρουσιάσουν συγκεκριμένα μέτρα για την ενίσχυση της πρόσβασης σε ποιοτικές θέσεις εργασίας και για την ασφάλεια των προσφύγων και των μεταναστών· επισημαίνει, στο πλαίσιο αυτό, την οδηγία για τη διαφάνεια των ευρωπαϊκών αμοιβών και την οδηγία για τους κατώτατους μισθούς²⁰, οι οποίες αποτελούν περαιτέρω μέτρα

¹⁸ Οργανισμός Οικονομικής Συνεργασίας και Ανάπτυξης, «[What are the integration challenges of Ukrainian refugee women? \(Ποιες προκλήσεις αντιμετωπίζουν οι γυναίκες πρόσφυγες από την Ουκρανία όσον αφορά την ένταξή τους;\)](#)», 30 Μαΐου 2023.

¹⁹ Οργάνωση «Save the Children», έκθεση με τίτλο «Stop the War on Children: Protecting children in 21st century conflict» (Σταματήστε τον πόλεμο κατά των παιδιών: Προστασία των παιδιών στις συγκρούσεις του 21ου αιώνα), 2019.

²⁰ Οδηγία (ΕΕ) 2022/2041 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 19ης Οκτωβρίου 2022, για επαρκείς κατώτατους μισθούς στην Ευρωπαϊκή Ένωση (ΕΕ L 275 της 25.10.2022, σ. 33).

που αποσκοπούν στην εξάλειψη του μισθολογικού χάσματος μεταξύ των φύλων· επισημαίνει ότι η δίκαιη αμοιβή συμβάλλει στην αντιμετώπιση της φτώχειας των γυναικών με βιώσιμο τρόπο· τονίζει ότι η χρηματοδότηση της ΕΕ καθιστά δυνατή την πραγματοποίηση και στη στήριξη επενδύσεων σε εθνικό επίπεδο με στόχο την καταπολέμηση της παιδικής φτώχειας και την προώθηση της κοινωνικής ένταξης·

29. καλεί την Επιτροπή να προτείνει δέσμη μέτρων και συστάσεων με στόχο την προώθηση της μετάβασης προς μια οικονομία που θέτει την περίθαλψη στο επίκεντρο των ενωσιακών και εθνικών πολιτικών με έγκαιρη και ισότιμη πρόσβαση σε ποιοτικές υπηρεσίες φροντίδας, όπως η εκπαιδευτική βοήθεια, αξιοποιώντας παράλληλα αποτελεσματικά τα διαθέσιμα εργαλεία και αυξάνοντας τα κονδύλια της ΕΕ που προορίζονται για αυτόν τον τομέα· επαναλαμβάνει ότι, εκτός από το ΕΚΤ+, μπορούν να χρησιμοποιηθούν άμεσα ή έμμεσα και άλλοι πόροι της ΕΕ για τη χρηματοδότηση προγραμμάτων που έχουν αντίκτυπο στις ζωές των παιδιών και των οικογενειών τους με κάθε τρόπο, όπως το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης και το Ταμείο Ευρωπαϊκής Βοήθειας προς τους Απόρους·
30. ζητεί από την Επιτροπή και τα κράτη μέλη να θεσπίσουν σύστημα παρακολούθησης του θηλασμού σε επίπεδο ΕΕ με σκοπό την κατανόηση της πραγματικότητας και την παροχή βοήθειας για τη διαμόρφωση πολιτικών οι οποίες προωθούν τον θηλασμό, σύμφωνα με τις συστάσεις του ΠΟΥ·
31. ζητεί οι αρχές της ενσωμάτωσης της διάστασης του φύλου και της συνεκτίμησης της διάστασης του φύλου στον προϋπολογισμό να αποτυπώνονται σε όλους τους τομείς πολιτικής και να λαμβάνονται υπόψη κατά τον σχεδιασμό μέτρων που αποσκοπούν στην αντιμετώπιση συγκεκριμένων κρίσεων που επηρεάζουν τις γυναίκες και τα κορίτσια· τονίζει, συνεπώς, την ανάγκη συλλογής συγκεκριμένων αναλυτικών δεδομένων και την απόκτηση ειδικών γνώσεων σε θέματα φύλου και εκτιμήσεων επιπτώσεων ως προς το φύλο, ώστε να διασφαλιστεί η πλήρης ενσωμάτωση της διάστασης του φύλου, να γίνει καλύτερα κατανοητή και να αντιμετωπιστούν οι συγκεκριμένες επιπτώσεις των πολιτικών αυτών στις γυναίκες· ζητεί να θεσπιστούν μέτρα με γνώμονα το φύλο, μέσω της διάθεσης πόρων, για την αντιμετώπιση των ειδικών αναγκών των γυναικών μετά τις αρνητικές επιπτώσεις των πολλαπλών κρίσεων, ιδίως στους τομείς της απασχόλησης, της έμφυλης βίας και της σεξουαλικής και αναπαραγωγικής υγείας και των συναφών δικαιωμάτων, μεταξύ άλλων, κατά περίπτωση, σε προγράμματα και μέσα στο πλαίσιο του NextGenerationEU και του μακροπρόθεσμου προϋπολογισμού της ΕΕ για την περίοδο 2021-2027.

**ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΗΝ ΕΓΚΡΙΣΗ
ΣΤΗ ΓΝΩΜΟΔΟΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ**

Ημερομηνία έγκρισης	19.9.2023
Αποτέλεσμα της τελικής ψηφοφορίας	+ : 24 - : 2 0 : 4
Βουλευτές παρόντες κατά την τελική ψηφοφορία	Isabella Adinolfi, Christine Anderson, Robert Biedroń, Vilija Blinkevičiūtė, Annika Bruna, Maria da Graça Carvalho, Margarita de la Pisa Carrión, Gwendoline Delbos-Corfield, Lina Gálvez Muñoz, Livia Járóka, Arba Kokalari, Alice Kuhnke, Elżbieta Katarzyna Łukacijewska, Karen Melchior, Johan Nissinen, Maria Noichl, Carina Ohlsson, Pina Picierno, Evelyn Regner, Diana Riba i Giner, Eugenia Rodríguez Palop, María Soraya Rodríguez Ramos, Maria Veronica Rossi, Christine Schneider, Sylwia Spurek
Αναπληρωτές παρόντες κατά την τελική ψηφοφορία	Abir Al-Sahlani, Silvia Modig, Ελένη Σταύρου, Hilde Vautmans
Αναπληρωτές (άρθρο 209 παράγραφος 7 του Κανονισμού) παρόντες κατά την τελική ψηφοφορία	Laura Ballarín Cereza

**ΤΕΛΙΚΗ ΨΗΦΟΦΟΡΙΑ ΜΕ ΟΝΟΜΑΣΤΙΚΗ ΚΛΗΣΗ
ΣΤΗ ΓΝΩΜΟΔΟΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ**

24	+
ID	Annika Bruna
PPE	Isabella Adinolfi, Maria da Graça Carvalho, Elżbieta Katarzyna Łukacijewska, Christine Schneider, Ελένη Σταύρου
Renew	Abir Al-Sahlani, Karen Melchior, María Soraya Rodríguez Ramos, Hilde Vautmans
S&D	Laura Ballarín Cereza, Robert Biedroń, Vilija Blinkevičiūtė, Lina Gálvez Muñoz, Maria Noichl, Carina Ohlsson, Pina Picierno, Evelyn Regner
The Left	Silvia Modig, Eugenia Rodríguez Palop
Verts/ALE	Gwendoline Delbos-Corfield, Alice Kuhnke, Diana Riba i Giner, Sylwia Spurek

2	-
ECR	Johan Nissinen
ID	Christine Anderson

4	0
ECR	Margarita de la Pisa Carrión
ID	Maria Veronica Rossi
NI	Livia Járóka
PPE	Arba Kokalari

Υπόμνημα των χρησιμοποιούμενων συμβόλων:

+ : υπέρ

- : κατά

0 : αποχή

**ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΗΝ ΕΓΚΡΙΣΗ
ΣΤΗΝ ΑΡΜΟΔΙΑ ΕΠΙ ΤΗΣ ΟΥΣΙΑΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗ**

Ημερομηνία έγκρισης	7.11.2023
Αποτέλεσμα της τελικής ψηφοφορίας	+ : 33 - : 5 0 : 3
Βουλευτές παρόντες κατά την τελική ψηφοφορία	João Albuquerque, Atidzhe Alieva-Veli, Dominique Bilde, Vilija Blinkevičiūtė, Milan Brglez, Jordi Cañas, Leila Chaibi, Ilan De Basso, Margarita de la Pisa Carrión, Jarosław Duda, Estrella Durá Ferrandis, Cindy Franssen, Chiara Gemma, Helmut Geuking, Alicia Homs Ginel, Irena Joveva, Ádám Kósa, Στέλιος Κυμπουρόπουλος, Katrin Langensiepen, Sara Matthieu, Max Orville, Sandra Pereira, Dragoș Pișlaru, Elżbieta Rafalska, Daniela Rondinelli, Pirkko Ruohonen-Lerner, Mounir Satouri, Monica Semedo, Eugen Tomac, Romana Tomc, Marianne Vind, Tomáš Zdechovský
Αναπληρωτές παρόντες κατά την τελική ψηφοφορία	Gheorghe Falcă, Romeo Franz, Lukas Mandl, Eugenia Rodríguez Palop, Birgit Sippel
Αναπληρωτές (άρθρο 209 παράγραφος 7 του Κανονισμού) παρόντες κατά την τελική ψηφοφορία	Asim Ademov, Attila Ara-Kovács, João Pimenta Lopes, Thijs Reuten

**ΤΕΛΙΚΗ ΨΗΦΟΦΟΡΙΑ ΜΕ ΟΝΟΜΑΣΤΙΚΗ ΚΛΗΣΗ ΣΤΗΝ ΑΡΜΟΔΙΑ ΕΠΙ ΤΗΣ
ΟΥΣΙΑΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗ**

33	+
PPE	Asim Ademov, Jarosław Duda, Gheorghe Falcă, Cindy Franssen, Helmut Geuking, Stelios Kympouropoulos, Lukas Mandl, Eugen Tomac
Renew	Atidzhe Alieva-Veli, Jordi Cañas, Irena Joveva, Max Orville, Dragoş Pîslaru, Monica Semedo
S&D	João Albuquerque, Attila Ara-Kovács, Vilija Blinkevičiūtė, Milan Brglez, Ilan De Basso, Estrella Durá Ferrandis, Alicia Homs Ginel, Thijs Reuten, Daniela Rondinelli, Birgit Sippel, Marianne Vind
The Left	Leila Chaibi, Sandra Pereira, João Pimenta Lopes, Eugenia Rodríguez Palop
Verts/ALE	Romeo Franz, Katrin Langensiepen, Sara Matthieu, Mounir Satouri

5	-
ECR	Chiara Gemma, Margarita de la Pisa Carrión, Elżbieta Rafalska, Pirkko Ruohonen-Lerner
PPE	Romana Tomc

3	0
ID	Dominique Bilde
NI	Ádám Kósa
PPE	Tomáš Zdechovský

Υπόμνημα των χρησιμοποιούμενων συμβόλων:

- + : υπέρ
- : κατά
- 0 : αποχή